



Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Webové stránky jako prostředek komunikace s rodiči

Vypracovala: Eva Uhlířová

Vedoucí práce: Mgr. Eva Svobodová

České Budějovice 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma Webové stránky MŠ jako prostředek komunikace s rodiči jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 30. 3. 2020

Eva Uhlířová

Poděkování

Bylo by mi potěšením poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, magistře Evě Svobodové, za odborné vedení a osobní přínos do mého profesního života. Mé největší poděkování patří tomu, který mi byl po celou dobu mého studia největší pomocí, a bez jehož opory bych ke konci vysokoškolského studia nedošla.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se soustřeďuje na problematiku komunikace předškolních pedagogů s rodiči dětí, které navštěvují mateřskou školu. Tato komunikace je považována za jeden z hlavních předpokladů pro navázání vzájemné spolupráce, která by měla vést k co největší možné míře spokojenosti dětí v mateřské škole. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se věnuje problematice komunikace mezi předškolním pedagogem a rodičem, možnostem zkvalitnění komunikačních strategií, předáváním informací a možnostmi navázání spolupráce. V praktické části jsou zmapovány potřeby rodičů v oblasti komunikace s mateřskou školou prostřednictvím webových stránek. Zjištěné skutečnosti budou sloužit jako základ pro vytvoření informačních webových stránek pro rodiče konkrétní mateřské školy.

Klíčová slova: předškolní pedagog, rodiče, učitelka, mateřská škola, www stránky, webové stránky, komunikace, komunikační strategie

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on communication between preschool teachers and parents of children attending kindergarten. Communication is considered to be one of the main prerequisites in order to establish mutual cooperation, which would lead to the greatest possible satisfaction of children in kindergarten. The thesis is divided into two parts - theoretical and practical. The theoretical part deals with problems of communication between preschool teacher and parent, possibilities of improving communication strategies providing information and opportunities to establish cooperation. The practical part is mapping out the needs of parents in the area of communication with the nursery school. These findings will help to create information websites for parents in the specific nursery school.

Key words: preschool teacher, parents, teacher, nursery school, website, communication, communication strategies

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	9
1.1 Předškolní pedagog	9
2 KOMUNIKACE	10
2.1 Komunikační událost	10
2.2 Neverbální komunikace	11
3 KOMUNIKACE S RODIČI V MATEŘSKÉ ŠKOLE	13
3.1 Předávání informací v mateřské škole.....	13
3.2 Možnosti zkvalitnění komunikačních strategií mezi učiteli a rodiči	14
3.3 Chyby v komunikaci mezi pedagogem a rodičem	21
4 SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI	24
4.1 Možnosti navázání spolupráce rodičů s mateřskou školou	25
5 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A CÍLE VÝZKUMU	29
5.1 Konkrétní cíle.....	29
6 METODIKA	30
6.1 Předprůzkum	30
6.2 Výzkumný vzorek.....	30
6.3 Vlastní průzkum.....	30
6.4 Zapojená mateřská škola	31
7 VÝSLEDKY	33
7.1 Otázka číslo 1.....	33
7.2 Otázka číslo 2.....	34
7.3 Otázka číslo 3.....	34
7.4 Otázka číslo 4.....	35

7.5 Otázka číslo 5.....	39
7.6 Otázka číslo 6.....	40
7.7 Otázka číslo 7.....	41
7.8 Otázka číslo 8.....	41
7.9 Otázka číslo 9.....	42
7.10 Otázka číslo 10.....	43
7.11 Otázka číslo 11.....	44
7.12 Otázka číslo 12.....	45
8 DISKUZE.....	47
9 ZÁVĚR.....	50
10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	52
11 SEZNAM PŘÍLOH.....	54

ÚVOD

Rámcový vzdělávací program definuje podmínky vzdělávání v mateřské škole. Jednou z podmínek je spoluúčast rodičů na výchově a vzdělávání jejich dětí. V zájmu předškolních pedagogů by měla být snaha rozvíjet vzájemnou spolupráci a vztah s rodičem, aby se dítě mohlo v mateřské škole cítit opravdu příjemně a bezpečně. Předpokladem pro navázání spolupráce s rodiči je vhodná komunikace a kvalitní sdělování informací ze strany pedagoga. K předávání informací týkajících se dítěte slouží na prvním místě vždy osobní komunikace. Ke sdělování informací týkajících se běžného chodu mateřské školy mohou sloužit například webové stránky.

K volbě tématu bakalářské práce mne přivedlo moje zaměstnání. Třetím rokem jsem zaměstnaná jako učitelka mateřské školy. Kromě přímé pedagogické činnosti má v naší mateřské škole každý pedagog na starost rovněž práci týkající se chodu MŠ. Mojí povinností je spravovat webové stránky. Jelikož naše MŠ spadá pod místní základní školu, webové stránky pro školu i školku doposud byly společné. V hlavě se mi proto zrodila myšlenka vytvořit samostatné webové stránky sloužící pouze rodičům dětí z mateřské školy. Mým záměrem bylo vytvořit nové webové stránky, které by byly vytvořeny funkčně, přehledně, esteticky a především tak, aby přesně na míru sloužily rodičům dětí z MŠ a vycházely co nejvíce vstříc jejich konkrétním požadavkům a potřebám.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na komunikaci mezi předškolním pedagogem a rodičem dítěte v MŠ. Věnuje se úloze předškolního vzdělávání a předškolního pedagoga. Zabývá se komunikačními strategiemi mezi učitelem mateřské školy a rodičem a přináší inspiraci pro jejich zdokonalení a zkvalitnění. Upozorňuje na důležitost vhodné komunikace pro navázání kvalitní spolupráce mateřské školy s rodinou a přináší konkrétní příklady, jak vzájemnou spolupráci rozvíjet.

V praktické části prostřednictvím dotazníkového šetření mapuji potřeby rodičů v oblasti komunikace s mateřskou školou prostřednictvím webových stránek.

Cílem práce je na základě zjištěných skutečností vytvořit a otestovat v praxi informační webové stránky pro rodiče v mateřské škole, ve které pracuji.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřské školy dle Koťátkové (2014) poskytují veřejnou službu, která je orientována k dítěti, rodině a ke společnosti. Předškolní vzdělávání je poskytováno dětem „od dvou do zpravidla šesti let“ (RVP PV, 2018) a bývá prvním institucionálním zařízením, které dítě ve svém životě začne navštěvovat.

Gillernová a Martin (2003) uvádí, že na vzájemném působení a vztazích v mateřské škole se podílejí učitelky, děti i rodiče. Domnívají se, že v předškolním vzdělávání se uskutečňují tři roviny sociálních vztahů. Jsou jimi vztah mezi učitelkami a dětmi; vztah mezi učitelkami a jejich spolupracovníky nebo spolupracovnicemi a velmi důležitý je vztah mezi učiteli a rodiči.

Počátek docházky do MŠ se dle Koťátkové (2014) stává mezníkem nejen v životě dítěte, ale zároveň i výraznou změnou v životě jeho rodičů. Rodiče by se proto měli zajímat o vše, co ve škole probíhá. Rodič by měl pravidelně pročítat informační nástěnky vyvěšené v prostorách MŠ. Zároveň by měl dávat najevo svůj zájem o předškolní vzdělávání svého dítěte, např. ochotou přicházet do MŠ a stávat se pro dítě součástí školního prostředí tak, aby dítě nevnímalo školní prostředí jako místo, kam rodiče nepatří.

1.1 Předškolní pedagog

Dobrym učitelem je: „Člověk, který miluje děti, nachází radost ve styku s nimi, umí se s dětmi přátelit, bere si k srdci dětské radosti i žalosti, zná dětskou duši a nikdy nezapomíná, že byl také dítětem. Věří, že se každé dítě může stát dobrým člověkem.“ (Nelešovská, 2005; s.13)

Učitel mateřské školy by měl být dle zákona č. 563/2004 Sb. člověkem s dosaženým odborným vzděláním. Kromě vzdělání se k profesi učitele mateřské školy vztahují požadavky na jeho všeobecné znalosti, oplývání pedagogickými kompetencemi a požadavek na to, aby byl člověkem morálně vyspělým, neboť je jako pedagog postaven před budoucí generaci jakožto vzor a někdo, kdo bude pokládat základy pro vytvoření hodnotové orientace dětí samotných.

Střelec (1998) také poukazuje na důležitost komunikativních dovedností a vřelého vztahu k dětem. Cílem pedagoga by mělo být podle něj naplňování požadavků státu, jež v mateřské škole můžeme chápat ve smyslu práce v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Zároveň by měl projevovat snahu vyhovět rodičům dětí a navázat s nimi partnerský vztah, neboť dle Gillernové a Martina (2003) jsou sociální vztahy v mateřské škole úzce provázané a vzájemně se ovlivňují, což znamená, že vztah mezi učitelem a rodičem ovlivňuje vztah dítěte k učiteli.

Ve školní praxi si někteří rodiče vybudují úzce kritický subjektivní pohled na předškolní pedagogy. Tento pohled podle Kořátkové (2014) vzniká nejčastěji nedostatečnou informovaností rodičů o tom, co se v mateřské škole děje a jakým způsobem učitelky pracují s dětmi.

Problémům spočívajícím v nedostatku informací předškolní pedagog zamezuje vhodnou komunikací s rodiči.

2 KOMUNIKACE

Nelešovská (2005) ve svém díle pojem komunikace vysvětluje jako přenos informací mezi dvěma a více lidmi. Dle jejího názoru je uskutečňována pomocí znaků (symbolů), jejichž prostřednictvím dochází k přenosu poznatků, jež vedou k porozumění mezi lidmi.

Gavora (2005) uvádí, že komunikace je uskutečňována za účelem oznamování, dorozumívání a výměny informací. Dle Čapka (2013) každá komunikace vytváří vztah, bez závislosti na délce jejího trvání. Komunikace dle jeho názoru může být vedena dvěma způsoby – suportivně či defenzivně. Při suportivním stylu komunikace aktivně nasloucháme komunikačnímu partnerovi, vyjadřujeme mu podporu a empatii. V případě defenzivní komunikace jsme neustále ve střehu, zaujímáme neosobní postoj, jsme stažení do sebe beze snahy pochopit druhého a vcítit se do jeho prožitků.

2.1 Komunikační událost

Komunikační události se dle Vybírala (2000) skládají ze šesti složek, ve kterých člověk:

- Předává obsah svého sdělení.
- Dává najevo svůj postoj ke sdělení.
- Vyjadřuje svůj vztah k člověku, se kterým komunikuje.
- Odkrývá své emoce.
- Vydává obraz o sobě samém.
- Dává najevo svou představu o tom, jak se bude komunikace vyvíjet.

2.2 Neverbální komunikace

Neverbální komunikace je způsob komunikace bez užití slov. Jedná se především o řeč těla a tělesných projevů během interakce mezi dvěma a více lidmi. Nelešovská (2005) ve svém díle zmiňuje objev antropologa Alberta Mehrabiana, který odhalil, že těmito mimoslovními sděleními získáváme při rozhovoru až 55% informací, tedy více, než nám zprostředkovávají slova s tónem a barvou hlasu, přičemž ze slov získáváme při rozhovoru pouze 7% informací.

Dle Nelešovské (2005) si mimoslovně sdělujeme:

- Emoce.
- Zájem o sblížení.
- Řízení chodu vzájemné interakce.
- Ve druhém člověku se snažíme vytvořit obraz o tom, kdo jsme my sami.
- Záměrně ovlivňujeme postoj partnera.

Mezi mimoslovní sdělení dle jejího názoru rovněž patří:

- Přiblížení a oddálení komunikačních partnerů:
Vzdálenost mezi komunikujícími je velmi individuální a je nutností ji respektovat. V různých oblastech komunikace se průměrná vzdálenost mezi osobami liší. Při komunikaci rodiče a učitele se nacházíme v sociální sféře, pro kterou je dolní hranice 120-210 cm, a horní 210-360 cm. Studium vzdálenosti mezi lidmi během

komunikace se zabývá proxemika. Je jednou z nejstarších disciplín neverbální komunikace.

- **Gesta:**

Gesta jsou pohyby rukou během komunikace, která doplňují nebo nahrazují slovní vyjadřování. Gesta dělíme do dvou skupin dle pocitu, který evokují. Mohou být jak otevřená a přátelská, tak i uzavírající a odmítající. Studium gest se zabývá gestika.

- **Výrazy obličeje:**

Výraz v obličeji během komunikace je ovlivněn mimickými svaly. Pohyby mimických svalů poukazují během rozhovoru na naše rozpoložení. Patří sem úsměv, smích, výrazy úst, sraštění obočí a další. Lidská tvář je důležitým ukazatelem emočních stavů. Odráží odpověď druhého člověka na naše sdělení a také postoje lidí, kteří spolu komunikují.

- **Oční kontakty:**

Lidé velmi intenzivně vnímají oční kontakt se svým komunikačním partnerem. Pohledem do očí dáváme najevo svůj zájem. Intenzivních dlouhotrvajících pohledů do očí bychom se však měli vyvarovat. Je třeba správně odhadnout přiměřenost očních kontaktů.

- **Intonační rovina hlasu:**

Intonační rovina hlasu a jeho intenzita společně s využitím citoslovcí dává porozumět aktuálnímu rozpoložení komunikačního partnera.

- **Doteky:**

Dotyky posilují ostatní druhy komunikace. Mohou vyjádřit oporu, soucit, povzbuzení. Nutností je na ně reagovat a respektovat jejich odmítnutí. Mezi doteky řadíme stisk a podání ruky, pohlazení, políbení, štípnutí a další. Studium dotyků během rozhovoru se zabývá haptika.

- Pohyby:

Studiem pohybů během komunikace se zabývá kinezika, která je jednou z oblastí sociální psychologie a zkoumá různé pohyby těla a skupin svalů, ke kterým dochází v závislosti na různých náladách, které komunikant prožívá. Tyto pohyby jsou ovšem mnohdy nepatrné a v praxi je velice náročné je zpozorovat.

- Fyzický postoj:

Fyzický postoj spočívá v polohách těla, které člověk zaujímá během rozhovoru a kterými dává komunikačnímu partnerovi najevo, zda je jeho psychický postoj přátelský či nepřátelský a zda s ním nadále chce jednat. O tom, jaký postoj ke svému komunikačnímu partnerovi psychicky zaujímáme, vypovídají také naše vzájemné polohy při společné interakci. Konfigurací všech částí těla během rozhovoru se zabývá posturologie.

3 KOMUNIKACE S RODIČI V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Komunikace mezi učitelem a rodičem v mateřské škole je základní příležitostí pro navázání dobrého vzájemného vztahu, projevovaného partnerským přístupem, směřujícím k vzájemné spolupráci na výchově a vzdělávání dítěte, jehož prospěch by měl být společným cílem obou zúčastněných stran – rodiče i učitele.

Čapek (2013) upozorňuje, že pedagog by měl volit při komunikaci s rodiči vhodné komunikační strategie, které by měly být založeny na profesionálním přístupu.

V mateřské škole se první příležitostí ke komunikaci stává informační schůzka pro rodiče, jejichž děti začnou v novém školním roce navštěvovat nově mateřskou školu. Již při této schůzce dostávají rodiče první možnost vytvořit si představu o osobnosti učitele, který bude vést jeho dítě. Následně se rodiče s pedagogy setkávají denně při předávání dětí a jejich vzájemná komunikace spočívá především v předávání informací.

3.1 Předávání informací v mateřské škole

Fínová (rok – n) na portálu Raabe ve svém článku hovoří o několika způsobech předávání informací mezi učiteli a rodiči, přičemž za nejdůležitější způsob předávání

informací pokládá komunikaci ústní, kterou považuje za způsob nejrychlejšího přenosu informací s možností okamžité reakce. Dle jejího názoru je potřeba využívat následujících způsobů předávání informací, aby informovanost rodičů byla dostačující:

- Nástěnky v mateřské škole.
- Informační schůzky pro rodiče.

Například před započítím předškolní docházky, dále pak v průběhu roku.

- Telefonování nebo SMS.
- Nabídka konzultačních hodin.

Při volbě konzultačních hodin je žádoucí vycházet z časových možností rodičů.

- Webové stránky.
- Uskutečňování seminářů pro rodiče.
- Informační letáky či školní noviny.

3.2 Možnosti zkvalitnění komunikačních strategií mezi učiteli a rodiči

Komunikace s rodiči je dle Čapka (2013) z hlediska začínajících pedagogů považována za nejtěžší aspekt učitelské profese. Problémy s ní mnohdy mají dle jeho názoru i zkušení pedagogové. Z děl několika autorů, kteří se zabývají výchovou a vzděláváním v mateřské škole a komunikací mezi učiteli a rodiči, můžeme čerpat inspiraci pro zkvalitnění komunikačních strategií, které jsou vhodné pro navázání dobrých vzájemných vztahů, vedou k lepšímu předávání informací a napomáhají k vytvoření užší spolupráce mezi učiteli a rodiči. Některé z těchto komunikačních strategií uvádím níže:

3.2.1 Nedirektivní přístup

Koťátková (2018) uvádí, že nedirektivní přístup vychází z humanistické pedagogiky a psychologie a jeho základní myšlenkou je naplňování svých předem daných možností každého člověka. Mezi znaky nedirektivního přístupu zaměřeného na osobnost druhého člověka, který se dle jejího názoru stává výchozím činitelem pro zkvalitňování vztahů mezi pedagogy a rodiči, patří akceptace, empatie a autenticita.

- Akceptace

Akceptace znamená bezpodmínečné přijímat nejen děti, ale i rodiče, bez vnějších předsudků a bez zavrhování jejich odlišností. Souvisí také s vnitřní stabilitou pedagoga a s tím, do jaké míry přijímá sám sebe. Vzájemná akceptace mezi rodiči a učiteli je dle Koťátkové (2014) předpokladem k vytvoření pozitivního klimatu.

- Empatie

Empatie je schopností vcítit se do situace a prožívání druhého člověka. Učitel by měl empaticky soucítit s aktuální situací rodiče, brát v potaz jeho aktuální rozpoložení a náladu, zamýšlet se nad tím, co ho k tomuto rozpoložení mohlo vést a přijímat jej takového, jaký v aktuálním okamžiku je, bez tendence vztahovat si projevy nálady rodiče na svou vlastní osobu.

- Autenticita

Autenticita znamená upřímnost, opravdovost. Autentický učitel se nepřetvařuje, nestaví se do cizích rolí. Nechová se jinak, než se v danou chvíli cítí. Vzájemná autenticita mezi rodičem a učitelem vede k prohloubení jejich vzájemného vztahu a empatického vcítění se.

3.2.2 Empatický rozhovor

Koťátková (2014) ve svém díle zmiňuje empatický rozhovor jako jednu z žádoucích komunikačních strategií, kterou by měl předškolní pedagog využívat v komunikaci s rodičem.

Empatický rozhovor přenesen do školní praxe spočívá v tom, že učitel, který je v mateřské škole v dominantním postavení, tuto svou pozici nevyužívá, ale záměrně do dominantní role staví rodiče. V praxi se tato strategie může projevit tím, že pedagog nechá rodiče hovořit, ačkoliv sám mlčí a díky tomu může snáze proniknout do hloubky daného problému a následně společně s rodičem nalézt řešení.

Tento typ rozhovoru je dle Koťátkové (2014) vhodný především v interakci s rodiči, u kterých se pedagog domnívá, že se v jejich psychice odehrává něco významného, což by mělo pedagoga přivádět k větší vnímavosti a porozumění.

3.2.3 Aktivní naslouchání

Naslouchání je dle Koťátkové (2014) stejně důležitá součást komunikace, jako samotné sdělování vlastních myšlenek. Dle jejího názoru patří aktivní naslouchání také mezi komunikační strategie ve školní praxi. Jedná se o pedagogovu stoprocentní soustředěnost na to, co rodič říká, bez přerušování a vstupování do jeho monologu vlastním sdělením, díky čemuž je více schopný porozumět nejen obsahu sdělení, ale také emocionálnímu rozpoložení, ve kterém se rodič nachází. Na toto tvrzení navazuje Plaňava (2005), který uvádí, že při aktivním naslouchání člověk nejen naslouchá sdělení svého komunikačního partnera, ale také se snaží vcítit se do jeho emočního prožívání.

Koťátková (2014) dále uvádí, že prostřednictvím aktivního naslouchání pedagog konkrétněji porozumí širšímu kontextu řešené problematiky a lépe rodiče pozná.

3.2.4 Rozhovor

Rozhovor je základní formou sdělování informací mezi pedagogem a rodičem. Ve školní praxi probíhají rozhovory při rodičovských schůzkách, školních akcích a každodenně při příchodu dětí do MŠ a rovněž při jejich odchodu, přičemž tyto každodenní rozhovory jsou spojeny především s předáváním informací o dění v MŠ a o stavu dětí. Mnoho mateřských škol poskytuje rodičům možnost tzv. konzultačních hodin, tedy časově ohraničených příležitostí sloužících k osobnímu rozhovoru s pedagogem (po předchozí domluvě). Na tento typ rozhovoru se pedagog může předem připravit. Čapek (2013) uvádí konkrétní doporučení, na co by měl pedagog dbát při jeho přípravě:

- Místo rozhovoru

Při plánování rozhovoru s rodičem je potřeba předem promyslet místo, kde se rozhovor bude odehrávat. Je vhodné, aby proběhl na klidném a tichém místě, kde nebude nikdo vyrušovat a kde se bude rodič cítit komfortně. Pedagog by se měl vyvarovat pracovního nepořádku v prostorech, kde se rozhovor bude odehrávat a v případě vyjednávání nějakého problému je vhodné, aby se v místnosti vyskytovala třetí osoba (svědek).

- Čas

Čas hraje v plánování rozhovoru důležitou roli. Pedagog volí vhodný časový plán rozhovoru, který vychází především z možností rodiče. Pokud mateřská škola nabízí rodičům konzultační hodiny, měly by být v čase, který vyhovuje právě rodičům. Pedagog zbytečně neprotahuje délku rozhovoru, aby rodiče příliš nezatížil.

- Verbální komunikace

Při rozhovoru pedagog dbá na správnou výslovnost, volí vhodné tempo řeči a intonaci na konci vět. Hovoří tak, aby byly jasné a zřetelné tečky za větami. Projevuje snahu o upřímný, vřelý a přátelský tón hlasu. Měl by se striktně vyvarovat sarkastického nebo ironického tónu. Dbá na to, aby z něj rodič pociťoval pochopení a zájem. Soustředí se na to, aby jeho celkové vyjadřování bylo laděno pozitivně, užíval pozitivní hodnocení a aby byl z jeho vyjadřování na prvním místě zřetelný jeho zájem o dané dítě.

- Neverbální komunikace

V rozhovoru pedagog užívá umírněná a nezastrašující gesta. Pokouší se vyvarovat mimovolného svírání rtů, úšklebků, skřípání zubů. Gesta by měla dávat najevo ochotu učitele. Pokud rozhovor probíhá vsedě, nabídne učitel rodiči stejně hodnotnou židli, jako tu, na které sedí on sám. Židle komunikačních partnerů by měly být ve stejné výškové úrovni a pokud sedí u stolu, je vhodné volit tzv. „sezení přes roh“.

Zásady kvalitního rozhovoru

Zásady pro to, aby byl rozhovor mezi pedagogem a rodičem úspěšný, formuluje rovněž Štěch (1990). Mezi doporučení, kterých by se měl pedagog držet, podle něj patří:

- Neignorovat a nezlehčovat to, o čem rodič mluví, pokud s problémem přichází on sám.
- Nepřerušovat rodiče a neskákat mu do řeči, vyslechnout všechna jeho sdělení. (Pedagog tím může získat čas pro zvážení své odpovědi.)

- Vyhnout se poučování rodiče a snaze vlastnit v každém případě konečné slovo.
- Formulovat své sdělení objektivně a věcně, vyvarovat se negativně citově zabarveným sdělením.
- Slovně rodiče nenapadat a neobviňovat jej.
- Sdělovat pouze svůj vlastní názor, nemluvit za ostatní pedagogy, personál.

3.2.5 Komunikace ve vztahu k výchovným stylům v rodině

Pedagogové v mateřských školách pracují s různými typy dětí, na jejichž osobnosti a jejím utváření se vzhledem k jejich nízkému věku z převážné části podílejí jejich rodiče, potažmo rodina. Jelikož každý z rodičů uplatňuje ve vztahu ke svému dítěti jiný výchovný styl, tak se i každý z těchto rodičů bude projevovat jinak při interakci s pedagogem. Tento vztah mezi výchovným stylem rodičů a komunikací s učiteli velice výstižně pojmenovává Procházka (in Svobodová & Vítečková, 2017; s. 118): „Komunikovat s rodiči znamená pochopit výchovný styl rodičů.“ Zároveň podává cenné rady, jak přistupovat ke komunikaci s rodiči uplatňující různé styly výchovy:

Komunikace s rodičem uplatňujícím autoritářskou výchovu

Ve školní praxi dle Procházky (in Svobodová & Vítečková, 2017) můžeme zaznamenat snahu rodiče uplatňovat příkazy, které je zvyklý uplatňovat ve vztahu k dítěti, i v komunikaci s učitelem. Pokud učitel nezareaguje na jeho sdělení způsobem, který si rodič představoval, může začít jednat agresivně. Dle jeho názoru by měl v tomto případě pedagog k rodiči přistupovat tímto způsobem:

- Vyjadřovat rozhořčenému rodiči, že jej vnímá, například opakováním důležitých sdělení, která rodič vyřknul.
- Snažit se ovládnout svoje emoce a nechuť dále s tímto rodičem komunikovat a snažit se navrhnout možná konkrétní a objektivní řešení problému.
- V případě neúnosné míry rodičova rozhořčení učitel může dát najevo svou snahu problém řešit, avšak až poté, co rodič opět přijde v klidnějším rozpoložení.

Komunikace s rodičem uplatňujícím volnou výchovu

Při adaptaci na MŠ se ze strany rodičů uplatňujících liberální výchovu dle Procházky (in Svobodová & Vítečková, 2017) pedagogové často setkávají s námitkami týkajícími se především rutinních záležitostí, jako je například režim dne. Dle jeho názoru, by si mohl rodič uplatňující volnou výchovu vytvořit svou vlastní představu o tom, jak by měl režim v MŠ být uspořádán. Tato představa však mnohdy může být zcela v rozporu s běžným režimem. Procházka (in Svobodová a Vítečková, 2017) proto uvádí konkrétní návrhy, jak k rodičům uplatňujícím volnou výchovu přistupovat:

- Námitky týkající se chodu MŠ a iniciativu nových aktivit považovat za vítanou připomínku.
- Uplatňovat co nejjasnější způsob sdělování informací rodiči, ve snaze zabránit vznesení námitky způsobené nedostatkem informací. V případě nejasnosti se na konkrétní fakta rodiče doptat.
- Při emocionálně negativním rozpoložení rodiče se snažit jej vyslechnout a společně najít řešení.

Komunikace s rodičem uplatňujícím demokratickou výchovu

Rodiče uplatňující demokratickou výchovu se dle Procházky (in Svobodová & Vítečková, 2017) snaží vyjadřovat dětem svou maximální podporu, proto při jejich vstupu do MŠ projevují snahu navázat spolupráci se školou a spolupodílet se na výchovně vzdělávacím procesu.

Dle jeho názoru může nastat problém v situaci, kdy rodič svá výchovná selhání konfliktně odráží v komunikaci s mateřskou školou, od které očekává, že bude jeho dítě vést podle vlastních instrukcí. Doporučením z jeho strany pro komunikaci s rodičem uplatňujícím demokratickou výchovu je:

- Rozvíjet vzájemnou spolupráci na výchově a vzdělávání konkrétního dítěte.

3.2.6 Řešení problémových situací s rodiči v MŠ

V mateřské škole se pedagog často může dostat do situace, kdy potřebuje rodiči sdělit nepříjemnou informaci, například nepřijatelné chování, nedodržování pravidel, či doporučení pro vytvoření plánu pedagogické podpory na základě nerovnoměrného vývoje dítěte. Dle Kopřivy (2008) je ve všech případech vhodné udržet si pozitivní přístup a dát mu přednost před kritizováním dítěte a poukazováním na jeho nedostatky.

Beran (2000) ve svém díle prezentuje konkrétní kroky, které by měl předškolní pedagog dodržet při sdělování problému rodiči:

- Dávat přednost spíše popisu stavu/situace před hodnocením.

Dle mých zkušeností z praxe bych uvedla příklad, kdy dítě nedodržuje pravidla. Učitelka takové dítě může mnohdy hodnotit přívlastky „zlý“ nebo „neposlušný“. Vhodné je ovšem dítě nehodnotit, ale pouze rodiči popsat, jak se jeho chování projevuje. Například: „Má v určitých situacích problém s dodržováním pravidel třídy.“

- Upřednostňovat tzv. operační slovník před dispozičními výrazy.
- Snažit se vyhýbat tzv. „škatulkování“, které se snaží dítě nějakým způsobem zařadit či označit.

Ve školní praxi se někdy můžeme setkat s tím, že učitelka dítě na základě jeho chování „škatulkuje“, přisoudí mu jakousi „nálepku“. Tento jev je ovšem pro osobnost dítěte velmi nebezpečný, neboť „nálepku“, kterou od učitelky dostává, přejímá a přijímá ji za fakt vypovídající o jeho hodnotě. Tento problém velice výstižně formuluje Albert Einstein v jednom ze svých výroků:

„Každý je génius. Ale pokud budete rybu posuzovat podle její schopnosti vylézt na strom, bude celý svůj život žít s vědomím, že je neschopná.“

- Nezamlčovat žádná fakta týkající se probírané problematiky, ale snažit se předat všechny informace.

3.3 Chyby v komunikaci mezi pedagogem a rodičem

„Když mezi učitelem a rodičem selže komunikace, nejhorší na celé věci je, že to neodnese ani jeden z nich, ale dítě daného rodiče.“ (Čapek, 2013; s. 129)

V mateřské škole mohou při komunikaci mezi učitelem a rodičem vzniknout problémy, které jsou způsobeny chybami v jejich vzájemné komunikaci. Vzájemnou komunikaci mezi učitelem a rodičem citlivě vnímá dítě a jejich vzájemný vztah dané dítě ovlivňuje. Pro pedagoga je vhodné mít o těchto chybách povědomí a snažit se jim vyvarovat.

Největší nedostatky v komunikaci ve vztahu mezi pedagogem a rodičem vymežil ve svém díle Čapek (2013). Nejobecnějším předpokladem pro vhodnou komunikaci jsou dle něj komunikativní dovednosti učitele. Za jeden z největších problémů pokládá tendenci rodičů vnímat současné předškolní vzdělávání na základě své osobní zkušenosti z dětství, bez dostatečné informovanosti o podobě předškolního vzdělávání nyní. K problému ze strany rodiče může podle něj také dojít nepochopením sdělované informace vlivem pedagoga užití odborných termínů, kterým rodič nerozumí. Domnívá se, že pedagog by se měl striktně vyvarovat nadřazeného chování vůči rodiči, například na základě svého vysokoškolského vzdělání.

3.3.1 Zkreslení komunikace

Čapek (2013) ve svém díle dále uvádí jevy, které mohou mezi komunikačními partnery vést ke zkreslení komunikace. Patří mezi ně:

- **Modalita**
Modalita je význam, který učitel nebo rodič přiřkládal během rozhovoru svému sdělení. Z praxe bych uvedla příklad situace, kdy předškolní pedagožka sdělovala rodiči, že jeho dítě má kašel. Z úst učitelky se jednalo o vážné sdělení, mající směřovat k tomu, aby si maminka dítě po dobu onemocnění ponechala doma. Maminka se ovšem domnívala, že učitelka se pouze zmínila o tom, že dítě pokašlává a jejímu sdělení nepřikládala velkou váhu. Dítě následující den opět přivedla do mateřské školy.
- **Projekce**

Při projekci učitel nebo rodič souhlasí s názorem druhého, aniž by se s ním ztotožňoval. Z praxe uvádím příklad situace, kdy paní učitelka v mateřské škole projednávala s maminkou konkrétního dítěte jeho řečové schopnosti. Navrhovala mamince, že vzhledem k věku dítěte a k blížícímu se nástupu do základní školy, by bylo vhodné zvážit návštěvy logopedie. Maminka se s návrhem učitelky při rozhovoru naprosto ztotožnila, ovšem dítě na logopedii vodit nezačala.

- Přenos

Přenos značí rozdíly v přístupu učitele k rodiči a naopak, na základě jeho vnějších vlastností. Například pokud se z úst jiného pedagoga učitelka dozví, že s konkrétním rodičem je obtížná domluva, bude daná učitelka k témuž rodiči přistupovat s předsudkem, že se s ním bude obtížně domlouvat, ačkoliv by například v tomto případě komunikace mohla proběhnout bez problému.

3.3.2 Atribuční chyby zatěžující komunikaci

Čapek (2013) rovněž ve svém díle prezentuje atribuční chyby, které zatěžují vzájemnou komunikaci mezi učiteli a rodiči. Patří mezi ně:

- Haló efekt

Nastává v případě, kdy pedagog komunikuje s rodičem na základě první zkušenosti, prvního dojmu, který ovšem (na základě konkrétních okolností) nemusí být pozitivní.

- Stereotypizace

V tomto případě pedagog rodiči přikládá chování nebo jednání typické pro jeho státní příslušnost, etnickou odlišnost, genderovou roli.

- Předsudky

Předsudek je předpoklad vytvořený na základě zkušenosti třetí osoby, například pokud se rodiče dozví informace o učitelce ze strany jiných rodičů, nebo učitelka sdělí informace o konkrétním rodiči jiné učitelce. Tyto předsudky už dopředu vytváří negativní predikaci.

- **Figura v pozadí**

Rozhovor mezi rodičem a pedagogem ovlivňuje prostředí, ve kterém se interakce odehrává. Pro dobrou komunikaci nemusí být vhodným místem například hlučná šatna, ve které se pohybuje množství rodičů i dětí.

3.3.3 Mezilidské diskvalifikování

Mezilidské diskvalifikování je způsob komunikace, který staví komunikačního partnera do nepříjemné, nebo znevýhodněné role. Podle Čapka (2013) se jedná například o prvky ironie, dvojsmyslů, ponižování. K některým druhům diskvalifikování může dojít ze strany pedagoga, aniž by si je uvědomoval. I přes jeho nevědomí mohou mít velmi negativní následky. Konkrétní druhy diskvalifikování uvádí Vybíral (2000):

- **Diskvalifikace mlčením:**

Nastává v případě, kdy učitel nezareaguje na sdělení rodiče. Dává mu tím najevo svůj odmítavý postoj, ze kterého vyzařuje pocit nadřazenosti a lhostejnosti.

- **Diskvalifikace vyhnutím se:**

Pokud učitel změní téma a začne hovořit o odlišných věcech, než ke kterým směřovalo sdělení rodiče.

- **Nepřímá diskvalifikace:**

V případě, kdy se učitel po vznesení otázky nebo výzvy rodiče obrátí na jinou osobu (kolegyni, jiného rodiče).

- **Diskvalifikace zevšeobecněním:**

Reakce na sdělení větou typu: „Tak je to vždy.“ Nebo „Tak už to bývá.“

- **Tzv. Tangencializace:**

Učitel odvrátí hlavní téma rozhovoru k okrajové a nepodstatné záležitosti.

4 SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

Koťátková (2014) se ve svém díle věnuje porovnání možností pro navázání spolupráce rodičů s mateřskou školou před rokem 1989 a v současné době. Aktuální možnosti pro navázání spolupráce rodiny s mateřskou školou dle jejího názoru značně převyšují možnosti minulého režimu. Ačkoliv před rokem 1989 se v programech práce povinných pro všechny mateřské školy vyskytoval požadavek na spolupráci s rodinou, v realitě měli rodiče vymezené prostory, do kterých mohli v mateřské škole vstupovat a do třídy měli přístup povolen pouze při třídních schůzkách či besídkách. Příležitosti pro komunikaci rodičů s pedagogy byly tedy značně omezeny. Rabušicová (2004) považuje tehdejší způsob spolupráce za jednostranný proces, ve kterém pouze učitelé předávali informace a rady rodičům.

Gebhartová & Opravilová (2011) ve svém díle popsaly porevoluční stav mateřských škol, jakožto maximálně otevřený pro vztah a spolupráci s rodinou. Koťátková (2014) se domnívá, že současné snahy mateřských škol se stávají stále rozsáhlejšími. Za základ spolupráce považuje třídní schůzky, dny otevřených dveří, tvořivá odpoledne, konzultační hodiny s učitelkami, besídky. Některé mateřské školy poskytují rodičům možnost zúčastnit se školního výletu. Za samozřejmost pokládá v dnešní době již obecně rozšířenou možnost rodičů pobýt s dítětem ve škole potřebný čas v období jeho adaptace.

Spolupráce školy s rodiči v současné době je rovněž ukotvena v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (2018, s.34), kde je formulována, jako jedna z podmínek vzdělávání:

„Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání je plně vyhovující, jestliže:

- Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a

dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.“

4.1 Možnosti navázání spolupráce rodičů s mateřskou školou

Kromě zkvalitnění komunikačních strategií učitele a předávání kvalitních informací spatřuje Čapek (2013) velký význam pro budování vztahu mezi učitelem a rodičem v nabízení možností spolupráce a v jeho zapojení do života školy nebo třídy. Dle jeho názoru by mělo být cílem pedagoga vytvořit mezi rodiči při školních akcích atmosféru komunity a jednoho týmu. Domnívá se, že účast rodičů na těchto školních akcích závisí také na osobnosti konkrétního pedagoga, na míře jeho profesionality a oblíbenosti v dětském kolektivu.

Jeho názor o důležitosti nabízených možností spolupráce sdílejí také Kargerová a Krejčová (2003), hlavní představitelky vzdělávacího programu alternativního směru vzdělávání Začít spolu, které uvádí, že rodina je primárním vychovatelem svých dětí, jež má na výchovu a vývoj svých dětí největší vliv, a proto by měla být učitelům rovnocenným partnerem a spolupodílet se na procesu výchovy a vzdělávání. Rovněž Čapek (2013) uvádí, že každý učitel by měl přistupovat k rodičům, jako k rovnocenným partnerům, kterým vykonává klientskou službu. Svobodová (2010) ve svém díle

poukazuje na to, že partnerský vztah mezi předškolním učitelem a rodiči přináší učitelům možnost lépe poznat dítě a svět, ve kterém žije.

Mezi možné způsoby pro zapojení rodičů do spolupráce se školou patří dle Epsteinové (1996):

- Plnění základních rodičovských povinností, mezi které patří uspokojování základních životních potřeb dětí, zajišťování jejich bezpečí a spokojenosti, vytváření podnětného prostředí pro jejich zdravý vývoj a podobně. Povinností rodičů dětí, které před začátkem aktuálního školního roku dovršili pátého roku života, je pravidelně je vodit do mateřské školy.
- Komunikace mezi rodinou a školou, která může být uskutečňována při každodenním předávání dětí, při rodičovských schůzkách, během konzultačních hodin, nebo například při příležitosti třídní/školní besídky.
- Zapojení rodičů jako dobrovolníků do školních akcí, například při uskutečnění brigády pro rodiče. (Viz. „Pomáhající rodiče“.)
- Zapojení rodičů do rozhodování v otázce řízení školy a do školní komunity, například při příležitosti schůzek s rodiči. Ředitelka může mít předem připraveny záležitosti, které by s rodiči ráda projednala a na jejichž rozhodování by se, dle jejího názoru, rodiče měli podílet. Rodiče se mohou zapojit například formou hlasování, nebo mohou přispět svými vlastními nápady a inovacemi.

Svobodová (2010) spatřuje velký význam v zapojení rodičů do aktivit mateřské školy, které dávají možnost vzniku společných prožitků rodičů s dětmi a stávají se klíčovými pro rozvoj vztahu a spolupráce mezi pedagogy a rodiči. Další konkrétní příklady navázání spolupráce mezi mateřskou školou a rodiči můžeme nalézt v díle Čapka (2013), který ovšem hovoří především o základní škole. Jeho konkrétní nápady jsem proto přizpůsobila podmínkám mateřské školy:

- Rodičovský koutek:
Místo v mateřské škole (například v chodbě, ve vestibulu), kde by rodiče dostali možnost společně se sejt a vzájemně se poznat například při čekání na převzetí dítěte. Místo může být vybaveno pohodlnými sedačkami, stolky, nebo i zajímavými časopisy či literaturou.

- **Rodič, jako kuchař dne:**
Po předchozí domluvě rodič dostane možnost přijít v průběhu jednoho konkrétního dopoledne do MŠ, kde se s dětmi bude podílet na výrobě přesnídávkové pomazánky. Od kuchařek dostane předem připraveny všechny ingredience a s pomocí dětí bude vést proces vytváření pomazánky. Z hygienických důvodů je nutné, aby daný rodič vlastnil zdravotní průkaz.
- **Pomáhající rodiče:**
V případě nutnosti opravy nebo úpravy interiéru či školní zahrady, mohou učitelé pozvat rodiče dětí na polodenní brigádu, kde by mohlo dojít k bližšímu seznámení, k aktivní spolupráci a aktivnímu podílení se na podobě prostor MŠ.
- **Večer her:**
Uskutečnění večera her pro rodiče s dětmi, při kterém by dostal celý třídní kolektiv příležitost se sejit a prožít zábavné chvíle při hře známých společenských her.
- **Pečení na prodej**
Učitelé mateřských škol mohou zorganizovat také akci, při které by se daly vydělat peníze. Například pokud by rodiče napekli různé druhy pochutin, které by se v konkrétních hodinách v MŠ prodávaly. Výtěžek by mohl být použit jak na potřeby mateřské školy, tak i k dobročinným účelům.
- **Přivedení tatínků do škol**
Čapek (2013) uvádí, že zapojení tatínků do života školy může ovlivnit školní úspěšnost dítěte. Tatínky může mateřská škola zapojit například při plánování oslav dne matek, anebo jim samotným přichystat program při příležitosti oslavy dne otců.

Dále bych ráda uvedla příklady pro zkvalitnění spolupráce, se kterými jsem se osobně setkala ve své praxi:

- Antikvariát

Rodiče mohou na předem určené místo v mateřské škole přinášet knihy (pro děti i pro dospělé), které ve své domácnosti již nevyužijí. Tyto knihy si následně mohou odnést rodiče, kterým se kniha zalíbí, bez povinnosti ji vrátet.

- Na jeden den učitelem

Možnost rodiče po předchozí domluvě přijít do MŠ a na jeden den si zkusit vést děti v průběhu všech řízených činností (za pomoci učitelky).

- Rodičovské předčítání

Možnost rodiče po předchozí domluvě přijít do MŠ po obědě, kdy se děti chystají k odpolednímu odpočinku a předčítat jim pohádku dle jeho vlastního výběru.

- Kavárna/čajovna pro rodiče

Možnost rodičů zavítat v odpoledních hodinách do mateřské školy, kde paní učitelky připravily drobné pohoštění a nabízí k pití čaj nebo kávu. Pro tuto příležitost jsou zvány rovněž i děti, které si připravily předem pro rodiče zábavné činnosti a soutěže. Pro rodiče tato příležitost slouží k vzájemnému seznámení, jak s učitelem a školním prostředím, tak i s ostatními rodiči.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A CÍLE VÝZKUMU

Jakožto předškolní pedagožka jsem si na základě své praxe vědoma toho, že vhodná a efektivní komunikace učitele s rodičem je jednou z klíčových kompetencí předškolního pedagoga. Tento fakt podkládá a potvrzuje dostupná odborná literatura, ve které můžeme nalézt mnoho zmínek o důležitosti volby vhodných komunikačních strategií v interakci mezi učitelem a rodičem. Dle některých zdrojů je tento druh komunikace považován za jeden z nejdůležitějších ukazatelů kvality výchovně vzdělávacího procesu v dané škole. Komunikace mezi pedagogem a rodičem v mateřských školách spočívá především ve sdělování informací. Pokud hovoříme o informacích týkajících se dítěte, je bezesporu žádoucí využít osobní kontakt. Pro předávání informací týkajících se chodu zařízení a akcí pořádaných mateřskou školou se však jednou z možností předávání informací mohou stát například webové stránky mateřské školy.

Cíl mé práce „Webové stránky mateřské školy jako prostředek komunikace s rodiči“ je vytvoření nových webových stránek pro mateřskou školu, ve které jsem zaměstnána. Tyto nové webové stránky by se měly stát pro rodiče jednou z nabízených platform pro získávání všech důležitých informací týkajících se chodu mateřské školy a výchovně vzdělávacího procesu dětí. Nové webové stránky by měly být pravidelně aktualizované, aktivní a estetické. Měly by rodičům zprostředkovávat všechny informace, které by vycházely z jejich konkrétních potřeb a jejichž umístění na web by bylo nápomocné.

Díličními cíli mé práce je zjistit od rodičů jejich preference v otázce vzhledu webových stránek a informací, které by na nich měly být umístovány.

5.1 Konkrétní cíle

- 1) Vytvoření webových stránek konkrétní mateřské školy.
- 2) Zlepšení přenosu informací ze strany pedagogů prostřednictvím webových stránek → vznik možnosti navázání užší spolupráce mezi pedagogy a rodiči.
- 3) Zkvalitnění vztahu MŠ s rodiči na základě snahy vyhovět jejich potřebám v oblasti získávání informací prostřednictvím webových stránek.

6 METODIKA

6.1 Předprůzkum

Tvorbu dotazníku jsem průběžně konzultovala se svou nadřízenou, zástupkyní ředitele pro MŠ, aby veškeré možnosti, které budu v dotazníku rodičům předkládat, byly v souladu s informacemi, které by byla, jakožto zodpovědná osoba, ochotna na webových stránkách zveřejnit. Rovněž jsem vytvořila potvrzení o souhlasu MŠ Luka nad Jihlavou se zveřejněním informací týkajících se školy a jejích webových stránek v rámci mé bakalářské práce. Při vytvoření první verze dotazníku jsem využila metody tzv. „pilotáže“. Oslovila jsem své dvě kolegyně, které jsou zároveň matkami dětí navštěvujících naši mateřskou školu, aby si dotazník prošly, zhodnotily mnou předkládané otázky s nabízenými odpověďmi a nadnesly mi své připomínky. Jejich připomínky jsem následně v dotazníku reflektovala a obsah dotazníku rovněž prezentovala na pedagogické radě všem svým kolegyním. Po odsouhlasení podoby dotazníku ze strany vedoucí bakalářské práce, jsem přikročila k přímé distribuci.

6.2 Výzkumný vzorek

Výzkum jsem uskutečnila formou dotazníkového šetření v mateřské škole, ve které jsem již třetím rokem zaměstnána, v Mateřské škole Luka nad Jihlavou. Dotazníky byly vytvořeny pro rodiče, jejichž děti tuto MŠ navštěvují.

6.3 Vlastní průzkum

Svůj záměr vytvořit webové stránky pro mateřskou školu jsem od počátku konzultovala se zástupkyní ředitele pro mateřskou školu. Setkala jsem se z její strany s kladnou a povzbudivou odezvou. Na základě jejího svolení jsem do všech čtyř tříd mateřské školy rozdala příslušný počet dotazníků – do každé rodiny jeden dotazník.

Dotazníky jsem předala učitelkám příslušných tříd a ty poté zprostředkovaly jejich přenos konkrétním rodičům. Kromě úvodní hlavičky dotazníku jsem se také s rodiči spojila prostřednictvím krátké prosby o vyplnění a poděkováním za ochotnou spolupráci, které jsem vyvěsila na dveřích každé třídy.

Dotazník neobsahoval žádné citlivé informace týkající se osobních údajů, proto jej rodiče vraceli vyplněný osobně učitelkám v příslušných třídách. Ve třídě „Rybičky“ paní učitelky dotazníky podepsaly tužkou, aby měly přehled o tom, komu z rodičů již dotazník předaly a zároveň poskytly rodičům možnost své jméno smazat – pro zachování anonymity. Ve třídách „Berušky“, „Motýlci“ a „Koťátka“ na dotaznících jména uvedena nebyla.

Dotazník pro rodiče obsahoval dvanáct otázek. Vyskytovaly se v něm tři otevřené otázky; šest uzavřených otázek, z toho dvě s možností vepsání vlastní odpovědi přímo do dotazníku (v případě neztotožnění se s žádnou z nabízených odpovědí). U dvou otázek jsem využila metody škálování. Zvolila jsem metodu posuzovací škály. V uzavřených otázkách jsem zvolila možnost jedné zvolené odpovědi, i několika zvolených odpovědí.

Dotazníků pro rodiče jsem rozdala 83. Navráceno jich bylo 67. návratnost tedy byla 80,72 %. S návratností dotazníků jsem velmi spokojená. Rodiče je ochotně vyplňovali, někteří se nad jeho vyplněním zjevně hluboce zamýšleli a byla zřetelně rozpoznatelná jejich snaha, co nejvíce mi prostřednictvím dotazníků pomoci. Mnoho rodičů mi také do dotazníku napsalo povzbudivé a děkovné vzkazy.

6.4 Zapojená mateřská škola

ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou, Školní 117, příspěvková organizace



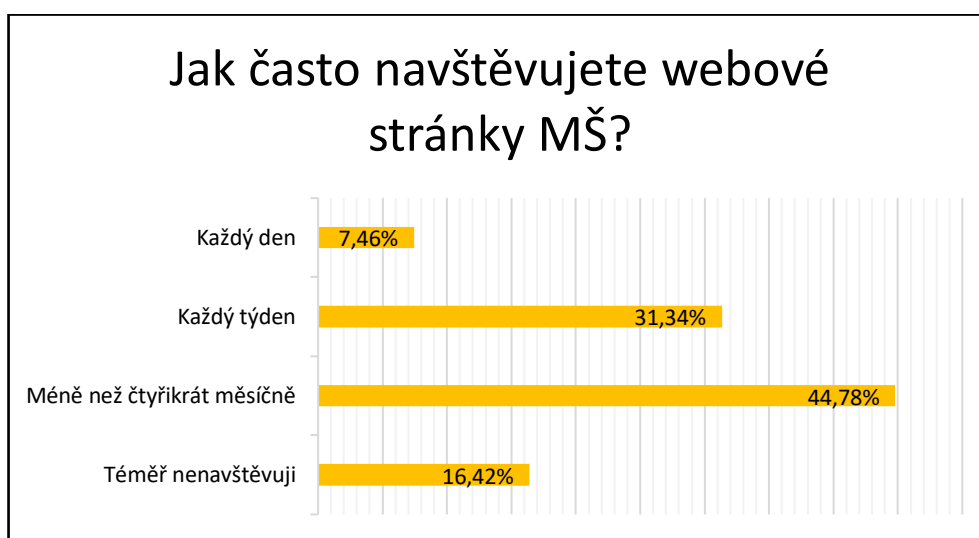
Mateřská škola v Lukách nad Jihlavou spadá pod místní Základní školu a zřizovatelem obou vzdělávacích zařízení je obec. Jelikož v Lukách nad Jihlavou se v posledních letech ve velkém množství začaly prodávat stavební pozemky, obec se začala značně rozrůstat a během posledních pár let tímto vlivem začalo přibývat dětí, které by měly potenciálně navštěvovat mateřskou školu. Mateřská škola se proto během posledních dvou let značně rozrostla. Zatímco dlouhou řadu let v obci fungovaly tři oddělení mateřské školy s kapacitou 75 dětí, v minulém roce bylo zřízeno odloučené pracoviště ve zdravotním středisku, které nově poskytlo kapacitu dalším 17 dětem. Ve školním roce 2019/2020 byla postavena přístavba mateřské školy, která bude sloužit jakožto nová třída, poskytující kapacitu 28 dětem. Tato nová třída bude v provozu od nového školního roku 2020/2021. Přibývající počet mladých rodin navštěvujících mateřskou školu se stává příležitostí pro inovace a přínos nových nápadů pro zkvalitnění vzdělávání. Jednou z inovací je vytvoření nových webových stránek.

7 VÝSLEDKY

Pro znázornění výsledků dotazníkového šetření jsem využila grafů, aby konkrétní výsledky byly přehledné a dobře srozumitelné. U otázek, ve kterých byla možnost vybrat několik odpovědí a u otevřených otázek, jsem pro vyhodnocení použila metodu slovního hodnocení. K veškerým grafům rovněž podávám slovní vysvětlení.

7.1 Otázka číslo 1

Jak často navštěvujete webové stránky MŠ?



V první otázce, týkající se návštěvnosti webových stránek mateřské školy, nejvíce rodičů odpovědělo, že stránky navštěvují méně než čtyřikrát měsíčně. Tuto odpověď uvedlo 30 rodičů, což je 44,78 % z celkového počtu 67 respondentů. Druhá nejčastější odpověď, kterou zvolilo 21 rodičů (což je 31,34 % z celkového počtu), bylo navštěvování webových stránek jednou týdně. Každý den webové stránky navštěvuje pět rodičů, což činí 7,46 % ze všech respondentů. Jedenáct rodičů uvedlo, že webové stránky téměř nenavštěvuje. Tato skupina rodičů tvoří 16,42 %.

7.2 Otázka číslo 2

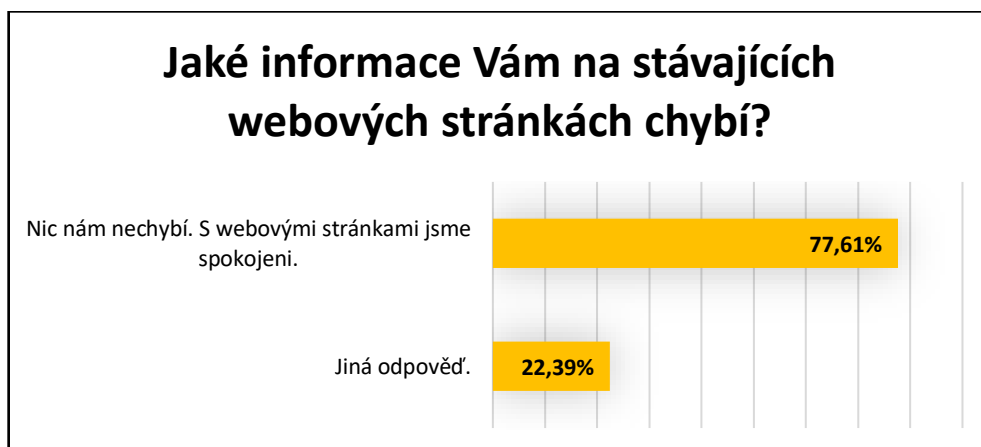
Pokud navštívíte webové stránky, co je účelem Vašeho hledání?



U druhé otázky rodiče vybírali několik odpovědí. Nemohu proto zhodnotit procentuální zastoupení jejich jednotlivých preferencí. Uvádím proto pouze počet rodičů, který označil jednotlivé odpovědi. Z nejfrekventovaněji označovaných odpovědí vyplývá, že z celkového počtu 67 rodičů nejvíce z nich (57) nejčastěji navštěvuje webové stránky za účelem zjištění aktuálních informací. Dále rodiče navštěvují webové stránky za účelem stažení důležitých dokumentů. Tuto odpověď označilo 23 rodičů. Nejméně naopak rodiče prostřednictvím webových stránek vyhledávají kontakty do tříd a do školní jídelny. Tuto možnost využívá pouhých 14 rodičů.

7.3 Otázka číslo 3

Jaké informace Vám na stávajících webových stránkách chybí?



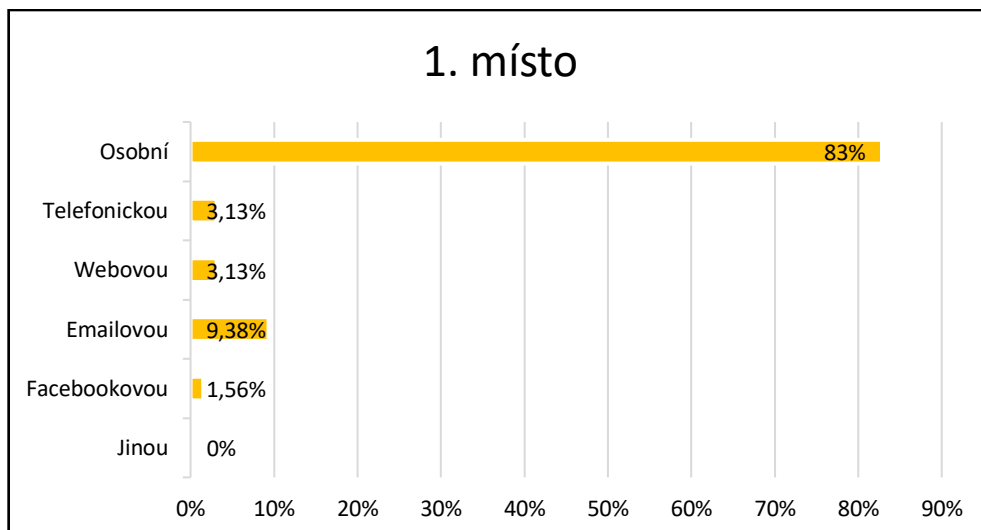
Tato otázka byla otevřená. Respondentům byla nabídnuta možnost vepsání vlastní odpovědi na základě svého uvážení. Většinová část respondentů (77,61 %), kterou tvořilo 52 rodičů, uvedla, že jim na stávajících webových stránkách žádné informace nechybí, mnozí z nich rovněž uvedli svou kladnou odezvu na vzhled nových webových stránek a vyjádřili své poděkování. Takto pozitivní odpovědi mne velice potěšily. Rodičů, kteří se rozhodli uvést něco, co jim na stránkách chybí, bylo 15 (tzn. 22,39 %) a mezi jejich požadavky se nejčastěji objevovala žádost o více zveřejňovaných fotografií dětí, nebo fotografií ze školních akcí. Vlastní odpovědi rodičů uvádím níže:

- „Fotografie s informacemi o programu týdne v každé třídě. Více informací o programu ve školce.“ – 3x
- „Aktuální informace o akcích pořádaných MŠ (divadla apod.).“ – 2x
- „Fotografie ze života dětí v MŠ.“ – 2x
- „Fotografie z akcí MŠ.“ 2x
- „Aktuální informace.“ – 1x
- „Plán akcí celého roku, například kalendář.“ – 1x
- „Aktuální potřeby, co si mají děti přinést.“ – 1x
- „Kontakty na SPC a logopedii, informace pro rodiče předškoláků (co by měli umět, zápis do ZŠ, odklad školní docházky).“ – 1x
- „Fotografie se jménem jednotlivých pedagogů a termíny prázdnin v MŠ i v ZŠ.“ – 1x
- „Moc tam nechodím, nemohu posoudit.“ – 1x

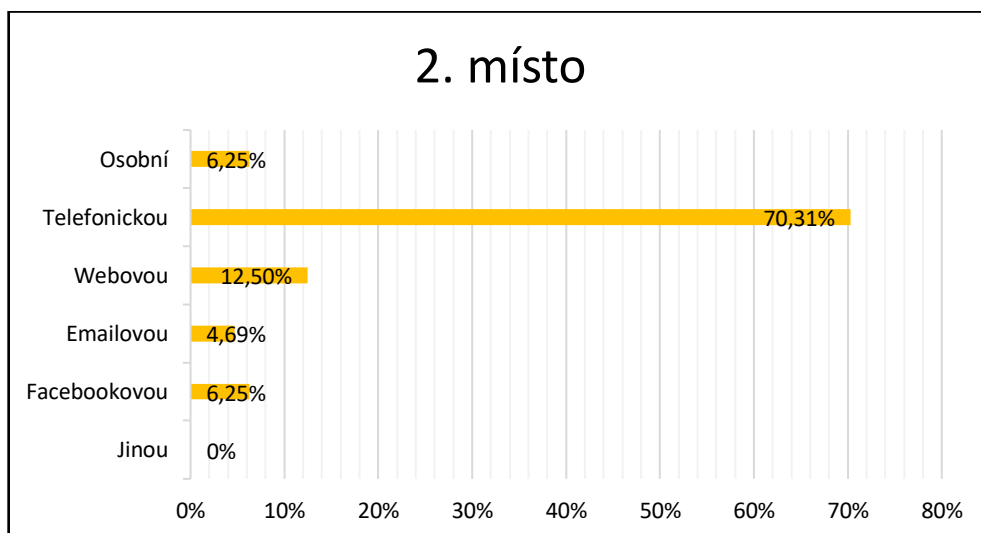
7.4 Otázka číslo 4

Jakou formu komunikace upřednostňujete? Seřadte následující formy komunikace podle Vašich preferencí. (1 = nejvíce upřednostňuji, 6 = nejméně upřednostňuji)

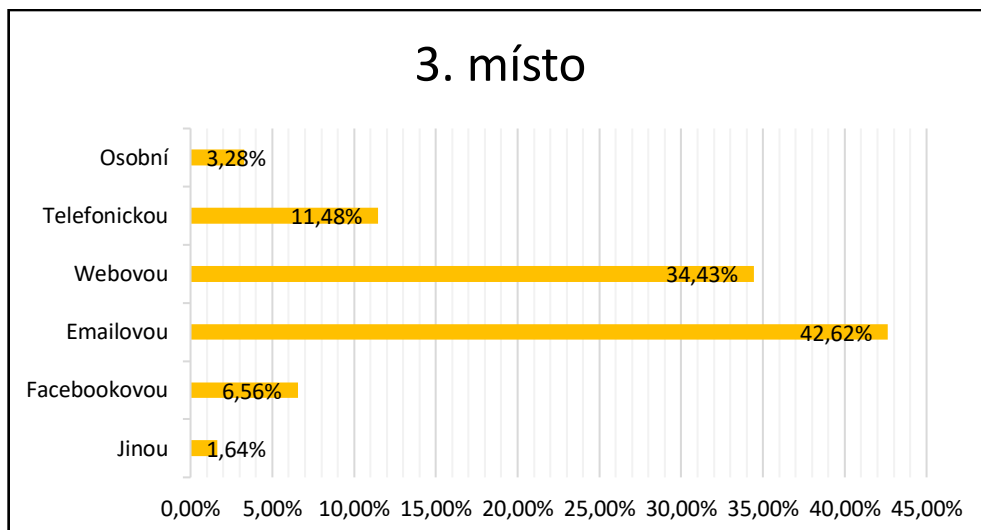
U otázky číslo 4 jsem využila metody škálování. Preference rodičů od prvního do šestého místa jsem vyobrazila v 6 různých grafech, jelikož ke každé škále přiřadil preferovanou formu komunikace různý počet rodičů. Rekce třech respondentů jsem pro vyhodnocení této otázky nepoužila, jelikož nepochopili její zadání.



Respondenti v komunikaci s učitelkou upřednostňují osobní rozhovor. Tuto odpověď zaznamenalo na prvním místě 53 rodičů, což je 83 % z celkového počtu 64 respondentů, jež k první škále přiřadilo svou odpověď. Nikdo z rodičů se na první místo nerozhodl vepsat vlastní odpověď.

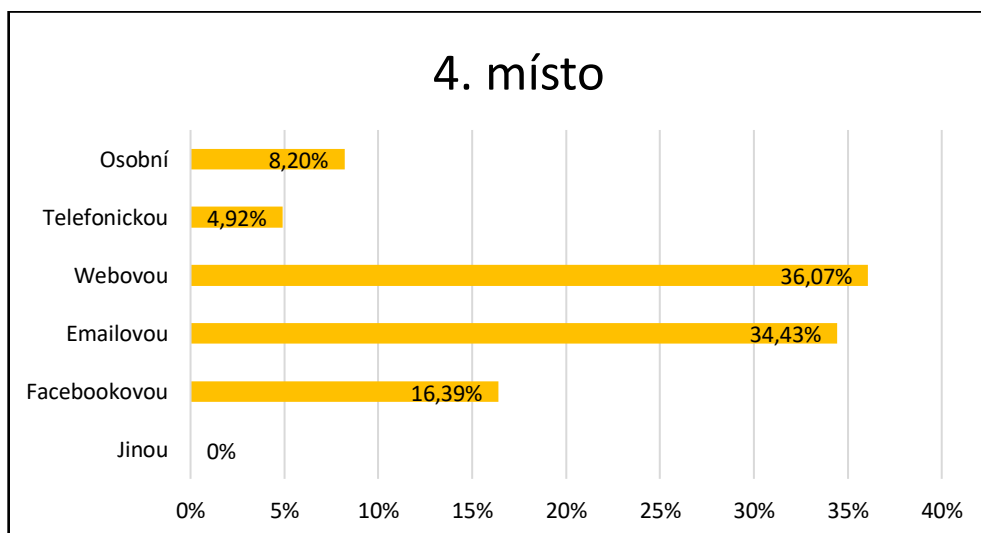


Na druhé místo nejvíce rodičů umístilo formu telefonické komunikace. Tuto odpověď přiřadilo 45 rodičů z celkového počtu 64 respondentů, což činí 70,31 %. Nikdo z rodičů se nerozhodl na druhé místo vepsat vlastní odpověď.

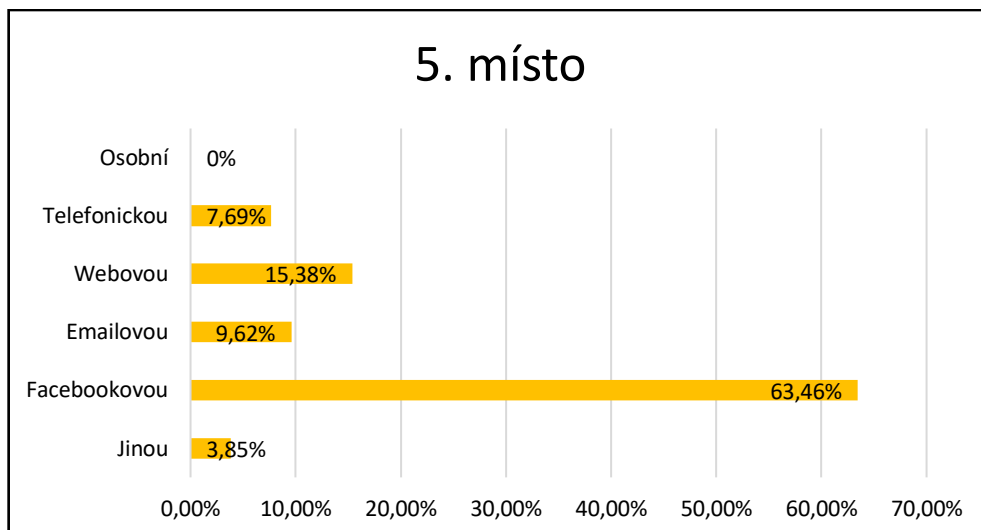


Na třetí místo přiřadilo preferovanou formu komunikace 61 rodičů. Nejvíce rodiče volili formu emailové (42,62 %) a webové (34,43 %) komunikace. Emailovou komunikaci ohodnotilo třetím místem 26 rodičů, webovou 21. Jeden z rodičů na třetí místo zvolil svou vlastní odpověď:

- „Komunikace prostřednictvím SMS.“ – 1X

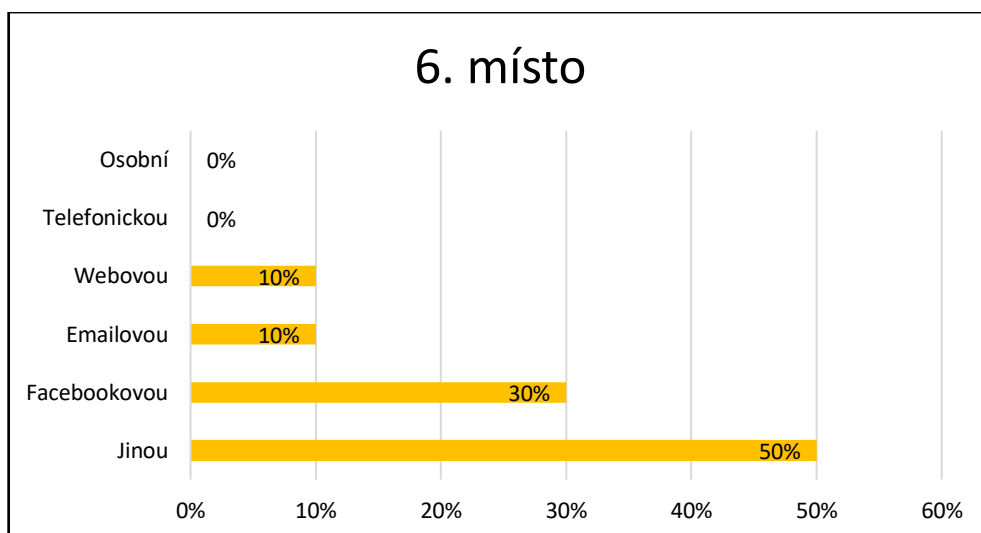


U čtvrté příčky se mezi nejčastěji volenými formami komunikace rovněž objevily webová a emailová. Na čtvrtém místě bylo procentuální zastoupení vyrovnanější než na třetím místě. Webovou komunikaci zvolilo 36,07 %, což je 22 rodičů z celkového počtu 61 respondentů a emailovou 21 rodičů (34,43 %). Nikdo z rodičů se na čtvrté místo nerozhodl vepsat vlastní odpověď.



Na pátou příčku přiřadilo preferovaný způsob komunikace 52 rodičů. 33 z nich (63,46 %) na pátém místě preferují způsob facebookové komunikace. Dva rodiče (3,85 %) se rozhodli pro možnost vepsání své vlastní odpovědi. Mezi formy komunikace, které by přiřadili na pátou příčku, patří:

- „Komunikace prostřednictvím SMS.“ – 1x
- „Nástěnky v MŠ.“ – 1x

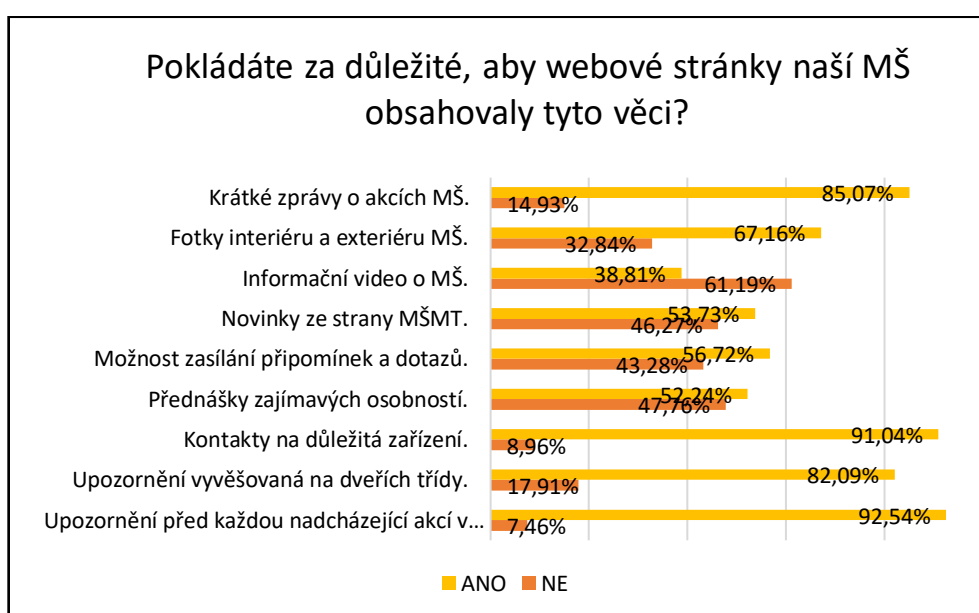


Na šestou příčku uvedlo preferovaný způsob komunikace pouhých 10 respondentů, z nichž nejvíce se rozhodlo využít možnosti vepsat vlastní odpověď. Pro tuto možnost se rozhodlo 50 % respondentů (5 rodičů). Mezi jejich vlastní návrhy způsobů komunikace patří:

- „Mobilní aplikace.“ – 1x
- „Aplikace Whatsapp.“ – 1x
- „Písemná komunikace.“ – 1x
- „Komunikace prostřednictvím pošty.“ – 1x
- „Komunikace dopisy.“ – 1x

7.5 Otázka číslo 5

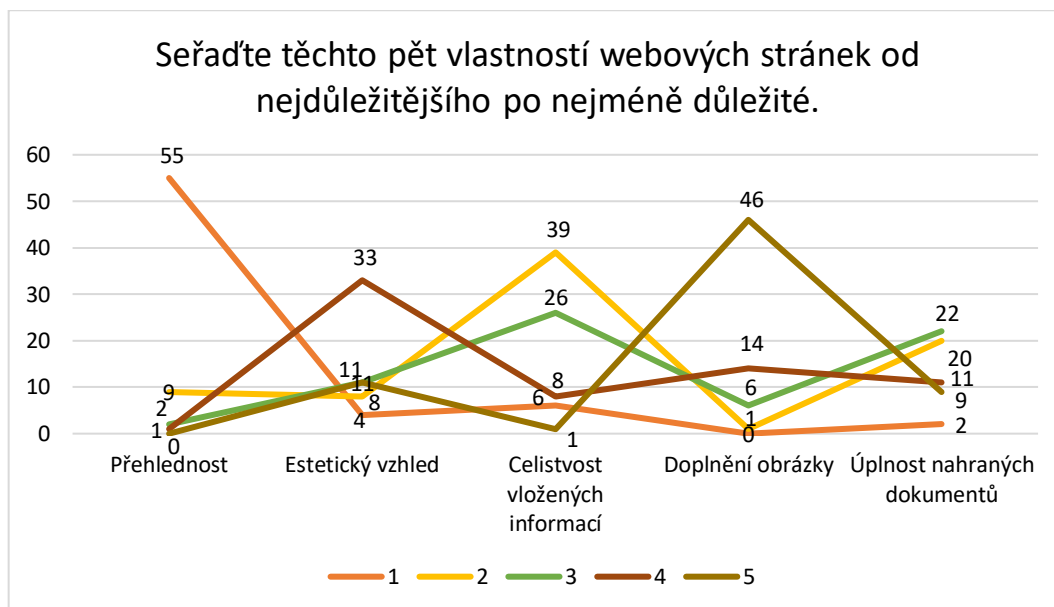
Pokládáte za důležité, aby webové stránky naší MŠ obsahovaly tyto věci?



V páté otázce jsem uvedla několik konkrétních náležitostí, které by mohly být součástí webových stránek. Rodiče označovali dle svých preferencí, zda by o ně měli zájem, či nikoliv. Největšího souhlasu (92,54 % kladných odpovědí) se ze strany rodičů dočkala možnost získávání upozornění před každou nadcházející akcí MŠ. S touto možností souhlasilo 62 rodičů z 67 dotazovaných. Mezi další možnosti, které by rodiče na webových stránkách rádi využívali, patří: uvedení kontaktů na důležitá zařízení (zvolilo 61 rodičů); krátké zprávy o akcích, které byly v mateřské škole uskutečněny (57 rodičů); uveřejňování upozornění, která jsou vyvěšena na dveřích tříd (55 rodičů). 45 rodičů by na webových stránkách ocenilo zveřejnění fotek interiéru a exteriéru MŠ. Možnost, kterou by většina rodičů (67,16 %) naopak neocenila, je informační video o mateřské škole. Na tuto možnost negativně zareagovalo 41 rodičů.

7.6 Otázka číslo 6

Seřadte těchto pět vlastností webových stránek dle Vašeho názoru od nejdůležitějšího po nejméně důležité. (1 = nejdůležitější; 5 = nejméně důležité)



V otázce číslo 6 bylo mým účelem zjistit, jakou hodnotu přiřazují rodiče konkrétním vlastnostem webových stránek. Řada číslo 1 vyobrazuje vlastnosti, které rodiče přiřazovali na první místo. Pro většinu z nich (55 rodičů, což je 82,09 %) je nejdůležitější vlastností webových stránek jejich přehlednost. Řada číslo 5 naopak poukazuje na to, že nejméně důležité pro rodiče je, aby webové stránky byly doplněny obrázky. Jejich výskyt na webových stránkách není důležitý pro 46 rodičů (tzn. 68,66 %). Na páté místo rodiče přiřazovali také úplnost nahraných dokumentů a estetický vzhled webových stránek. Tuto možnost se na páté místo rozhodlo přiřadit v obou případech 11 rodičů, což činí u obou 16,42 %.

7.7 Otázka číslo 7

Nehodící se tvrzení dle Vašeho názoru škrtněte:



Sedmá otázka by mi měla sloužit pro orientaci v tom, zda si rodiče přejí, abych na webových stránkách v záložce „Aktuality“ ponechávala všechny informace, nebo zda by spíše vyžadovali, abych přidané aktuality pravidelně promazávala. Odpovědi rodičů byly téměř vyvážené: k promazávání informací by se přiklonilo 37 rodičů (což činí 55,22 %), naopak ponechávat na stránkách i starší informace si přeje 30 rodičů (tzn. 44,78 %).

7.8 Otázka číslo 8

Domníváte se, že vzhled webových stránek do jisté míry určuje atraktivitu vzdělávacího zařízení?

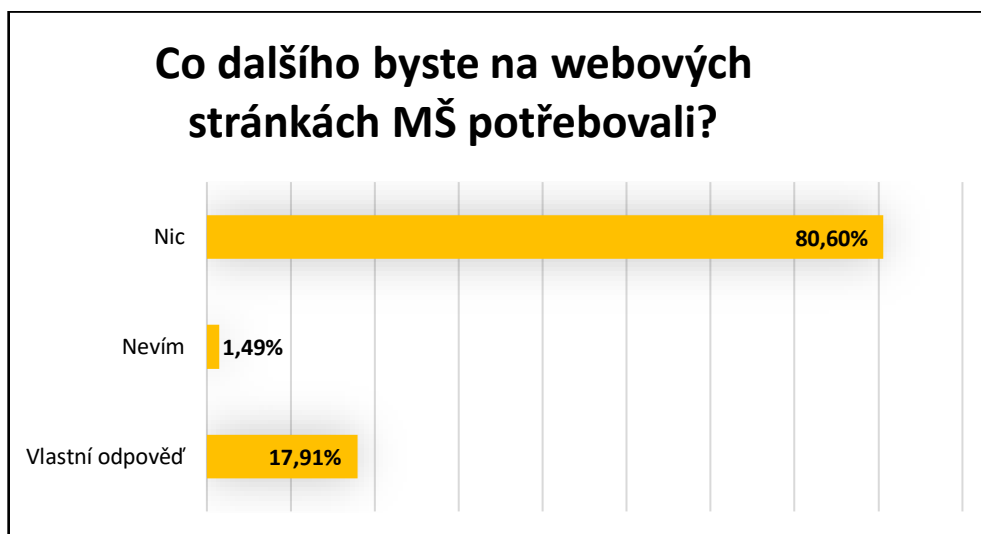


Kvalita zpracování webových stránek může hrát roli při srovnávání několika mateřských škol a při jejich výběru. V osmé otázce jsem se dotazovala rodičů, zda se domnívají, že vzhled webových stránek může do jisté míry určovat atraktivitu

vzdělávacího zařízení. S tímto tvrzením se ztotožnila většina (80,60 %) rodičů. Souhlasnou odpověď označilo 54 z 67 respondentů. Zbývajících 13 rodičů (tzn. 19,40 %) si nemyslí, že by vzhled webových stránek hrál roli v atraktivitě vzdělávacího zařízení.

7.9 Otázka číslo 9

Co dalšího byste na webových stránkách MŠ potřebovali?



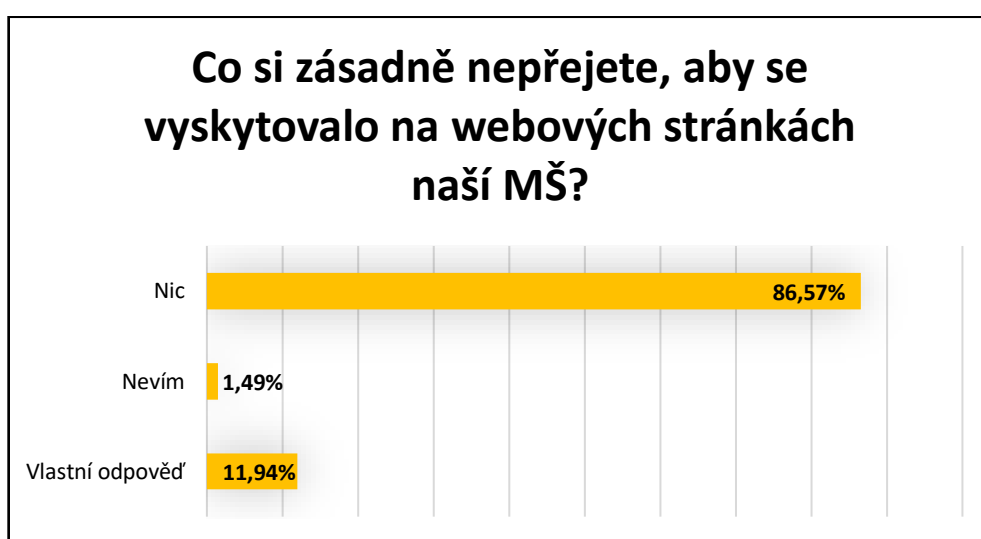
Účelem deváté otázky bylo zjistit, co dalšího, kromě mnou v dotazníku nabízených možností, by rodiče na webových stránkách ještě potřebovali. Z dotázaných 67 rodičů 54 z nich uvedlo, že nic dalšího nepotřebuje. Jejich odpověď činí 80,60 % z celkového počtu. Jeden z rodičů si nebyl svou odpovědí jistý, a proto odpověděl slovem: „Nevím“. Zbývajících 12 rodičů (tzn. 17,91 %) uvedlo své vlastní odpovědi, ve kterých se nejčastěji opakoval požadavek na vkládání fotografií dětí. Vlastní odpovědi rodičů, na otázku, co by na webových stránkách ještě potřebovali, uvádím níže:

- „Fotografie dětí.“ – 5x
- „Informace o platbách za divadélka a podobné akce.“ – 2x
- „Uvítala bych možnost online ohlášení stravy.“ – 1x
- „Možnosti navštěvování kroužků pro děti v místě bydliště.“ – 1x
- „Plán akcí na školní rok a výukový program odpovídající věku dítěte.“ – 1x
- „Přímé odkazy na stránky ZŠ a školní jídelny.“ – 1x
- „Možnost zaslání upozornění o každé nové aktualitě na email.“ – 1x

- „Aktuální informace.“ – 1x
- „Týdenní plány všech tříd.“ – 1x
- „Tipy na odbornou literaturu v oblasti výchovy a vzdělávání dětí, citáty zajímavých osobností a psychologů z oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí, odkazy na odborné články ohledně výchovy.“ – 1x

7.10 Otázka číslo 10

Co si zásadně nepřejete, aby se vyskytovalo na webových stránkách naší MŠ?



Desátou otázkou jsem do dotazníku zařadila, abych se při sestavování webových stránek byla schopna vyhnout zveřejňování informací, které by rodiče na webových stránkách zásadně nechtěli. Na moji otázku, co si zásadně nepřejí, aby se vyskytovalo na webových stránkách naší mateřské školy, většina z nich (58 rodičů, což činí 86,57 %) uvedlo, že neví o ničem, co by pro ně znamenalo zásadní problém. Jeden z rodičů odpověděl slovem: „Nevím“. Zbývajících osm rodičů (tzn. 11,94 %) odpovědělo vlastními slovy. Jejich odpovědi, v nichž se opakovaně objevil požadavek na ochranu osobních údajů, uvádím níže:

- „Osobní informace o žákovi MŠ (rodná čísla, data narození...)“ – 4x
- „Fotografie dětí bez souhlasu rodičů.“ – 3x
- „Reklamy a politika.“ – 1x

7.11 Otázka číslo 11

Domníváte se, že by nově fungující webové stránky MŠ (odpovídající Vaším požadavkům) ve Vašem případě způsobily častější návštěvy tohoto webu?

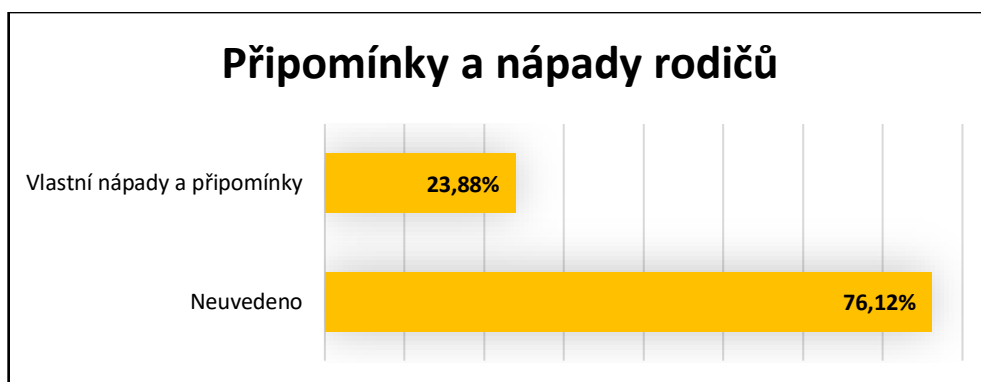


Otázku číslo 11 jsem se rozhodla do dotazníku zařadit, abych zjistila názor rodičů, zda předpokládají, že budou nové webové stránky mateřské školy navštěvovat častěji než stávající, za předpokladu, že budou přetvořeny na základě jejich vlastních preferencí. Na tuto otázku odpovědělo souhlasně 39 rodičů, což činí 58,21 % z celkového počtu. Naopak 19 rodičů (tzn. 28,36 %) předpokládá, že webové stránky i v jejich upravené podobě častěji navštěvovat nebude. Zbývajících devět rodičů (tzn. 13,43 %) uvedlo svou vlastní odpověď. Vlastní odpovědi rodičů uvádím níže:

- „Navštěvovala bych je stejně často, jako doposud.“ – 4x
- „Navštěvovala bych je pouze, kdybych potřebovala zjistit něco, co bych se v MŠ nedozvěděla.“ – 3x
- „Pokud by se na nich vyskytovaly fotky dětí, navštěvovala bych je častěji.“ – 1x
- „Nevím.“ – 1x

7.12 Otázka číslo 12

Prostor pro Vaše připomínky a nápady (dobrovolné).



Otázka číslo 12 byla dobrovolného charakteru a svou vlastní odpovědí k ní přispělo pouze 16 rodičů, což je 23,88 % z celkového počtu respondentů. Zbývajících 51 rodičů (tzn. 76,12 %) žádné vlastní připomínky ani nápady neuvedlo. Nápady a připomínky, jimiž část rodičů přispěla, uvádím níže:

- „Nedala by se případně fotogalerie sdílet pod heslem? Mrzí mě, že nemáme žádné fotky ze školky. Chápu, že kvůli GDPR to nejde, ale kdyby to bylo zaheslované, tak by si to rodiče, kteří by chtěli, mohli stáhnout.“ – 1x
- „Uvítala bych fotografie z akcí, pořádaných školkou. Ne z každé, samozřejmě.“ – 1x
- „Uvítala bych facebookovou skupinu v rámci MŠ.“ – 1x
- „Preferovala bych platbu školného bezhotovostně, tak např. na stránkách dát proklik na platbu kartou, případně další bezhotovostní formy plateb.“ – 1x
- „Moc by se mi hodilo, kdyby termíny plateb školného byly někde v aktualitách nahoře, stále zapomínám a hledám, kdy mám platit. Děkuji.“ – 1x
- „O víkendu dělám rodinný plán na následující týden. Starší děti – škola, kroužky, různé akce, vystoupení, turnaje... Uvítala bych, kdybych mohla kouknout na web MŠ a doplnit si akce u syna navštěvujícího MŠ.“ (Upraveno na základě ochrany osobních údajů.) – 1x
- „Informování rodičů o významných informacích pomocí SMS, například o uzavření školky, nebo o uzavření jídelny.“ – 1x
- „Sjednocení se stránkami ZŠ, jedná se o jednu organizaci.“ – 1x

- „Ovládací prvky na úvodní straně jsou nevýrazné a vždycky je musím hledat; k čemu je záložka ‚aktuality‘, když je bez aktualit, prázdná; škola a školka i jídelna jsou jedna organizace a měly by být tak také prezentovány na webu, alespoň fungujícím obousměrným odkazem.“ – 1x
- „Změna písma (stylu písma), ztučnění písma pro větší přehlednost stránek, vylepšit web design; zavést na stránkách rubriku – Co si myslí odborníci – například Eva Opravilová preferuje hru apod.“ – 1x
- „Dávat nápady na tvoření s dětmi.“ – 1x
- „Bylo by vhodné, pokud by se aktuality zobrazovaly na první stránce (tj. hned po příchodu na web. stránky); udělat sekci ‚Poprvé do školky‘, kde by byly informace pro děti a rodiče, doplněné fotografiemi interiéru, exteriéru, hraček...; bylo by vhodné podbarvit/podložit pruhem text navigačního menu, aby se víc ‚nabízel‘; podkladový obrázek na výšku zúžit, aby zabíral méně místa na monitoru, které není nijak využité – bylo by vidět více informací; v sekci ‚Kontakty‘ uvádět nad adresou školy její celý název včetně základního telefonu a zmenšit obrázky, případně napsat něco jako kontakty níže pod obrázky.“ – 1x
- „Asi jsem spokojená, na webových stránkách jsem ještě nebyla – dotazník jsem vyplňovala vzhledem ke starým stránkám.“ – 1x
- „Jsme spokojeni.“ – 1x
- „Nové stránky jsou moc hezké!“ – 1x
- „Stránky jsou v poslední době mnohem přehlednější! Dobrá práce.“ – 1x
- „Nové webové stránky jsou krásně přehledné. Děkuji, jen tak dál.“ – 1x

8 DISKUZE

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že do této doby většina rodičů z MŠ Luka nad Jihlavou webové stránky mateřské školy příliš nenavštěvovala. Rodiče webové stránky využívají méně než čtyřikrát měsíčně, nejčastěji za účelem zjištění aktuálních informací. Dle odpovědí některých rodičů se jedná o informace, se kterými nebyli dostatečně srozuměni z úst učitelek, či prostřednictvím sdělení na nástěnce, a proto se je snaží objasnit touto cestou. Webové stránky, upřesňující informace podávané z úst učitelek, jsou proto pro rodiče vhodným nástrojem k získávání informací. Jejich prostřednictvím lze zamezit nedostatku nebo zkreslení informací ze strany mateřské školy, což dle Koťátkové (2014) může v rodičích vzbudit úzce kritický subjektivní vztah k předškolním pedagogům.

V dotazníkovém šetření při volbě z několika nabízených způsobů komunikace, se většina rodičů rozhodla zařadit komunikaci prostřednictvím webových stránek na třetí až čtvrté místo ze šesti nabízených. Tyto výsledky odpovídají tvrzení Fínové (rok-n), která poukazuje na to, že osobní komunikace mezi učitelem a rodičem by měla v mateřské škole sloužit vždy jako primární způsob sdělování informací. Ostatní formy komunikace, jako je například webová, by měly dle jejího názoru sloužit pouze jako doplňující. Většina rodičů se ovšem domnívá, že po inovaci webových stránek na základě jejich požadavků uvedených v dotazníkovém šetření, budou webové stránky navštěvovat častěji.

Drtivá většina respondentů uvádí, že jim na stávajících webových stránkách žádné důležité informace nechybí. Rodiče, kteří na webových stránkách něco postrádají, nejčastěji ve svých odpovědích požadovali, aby webové stránky obsahovaly fotografie dětí při činnostech v mateřské škole, nebo při školních akcích. Tomuto požadavku ovšem nejsem schopna vyhovět, vzhledem k tomu, že vedení MŠ Luka nad Jihlavou, z důvodu ochrany osobních údajů, povoluje sdílet pouze fotky výrobků dětí.

Mezi možnosti, kterých by rodiče na nových webových stránkách rádi využívali, a které se budu snažit při tvorbě webových stránek zohlednit, patří: krátké zprávy o akcích, které byly v mateřské škole uskutečněny (například divadélka), doprovobené fotografiemi účinkujících; fotky interiéru a exteriéru mateřské školy; informace o novinkách ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy týkající se mateřských škol; možnost zasílání připomínek a dotazů prostřednictvím webových stránek; přednášky a články zajímavých osobností z oblasti výchovy a vzdělávání předškolních

děti; kontakty na zařízení, která by rodiče mohli potenciálně navštěvovat (například SPC, pedagogicko-psychologické poradny, logopedie); zveřejňování všech upozornění umístěných rovněž na dveřích či nástěnkách tříd; zveřejňování upozornění před každou nadcházející akcí pořádanou mateřskou školou.

Rovněž bych chtěla na webových stránkách realizovat konkrétní návrhy samotných rodičů. Ráda bych vytvořila novou záložku na webových stránkách pojmenovanou „Poprvé do školky“, kde by byly zveřejněny informace pro rodiče dětí, které teprve začnou mateřskou školu navštěvovat. Tyto informace by měly usnadnit nástup do mateřské školy, který je dle Kořátkové (2014) významným milníkem jak v životě dítěte, tak i v životě rodičů. V této záložce by se měly vyskytovat informace, jak probíhá den v mateřské škole, jaké věci si má dítě přinést a pro děti, které se na předškolní docházku teprve chystají, rovněž fotky interiéru a exteriéru školy, včetně hraček, na které se dítě může při vstupu do mateřské školy těšit. Další novou záložkou, vytvořenou na základě vznesení návrhu ze strany rodiče, by měla být rubrika „Očima odborníků“, ve které bych ráda zveřejňovala citáty známých osobností z oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí, případně odkazovala na videa/filmy s danou tematikou. Prostřednictvím této záložky by rodiče mohli být obohaceni odbornými vědomostmi z oblasti výchovy a vzdělávání, kterými dle Čapka (2013) většina rodičů neoplyvá. Rovněž bych ráda zohlednila požadavek na zveřejňování upozornění před nadcházejícím termínem splatnosti školného. Umožnit rodičům spolupodílení se na rozhodování o věcech týkajících se mateřské školy uvádí Epsteinová (1996) jako jednu z možností zapojení rodičů do chodu mateřské školy, které směřuje k navázání žádoucí vzájemné spolupráce.

Při vyhodnocování dotazníků jsem rovněž dospěla k nedostatkům, kterých jsem se při jejich vytváření dopustila. U druhé otázky, v níž se dotazuji, kterou ze záložek na webových stránkách rodiče nejčastěji navštěvují, jsem nevedla, zda chci znát jednu, nebo více odpovědí. Někteří respondenti proto uvedli pouze jednu odpověď, jiní naopak několik odpovědí. Pokud bych měla dotazník sestavovat znovu, na tento problém bych si dala pozor a u otázek uvedla i počet odpovědí, který od respondentů vyžaduji.

Za nedostatek pokládám také fakt, že jsem neopatřila sběrné místo pro odevzdávání dotazníků v každé třídě. Respondenti dotazníky navraceli zpět do rukou

učitelek. Pokud bych v budoucnu uskutečňovala další dotazníkové šetření, tomuto opatření bych přikládala větší důležitost.

Na svou bakalářskou práci bych v budoucí době ráda navázala tvorbou dotazníku mapujícího spokojenost rodičů s novými webovými stránkami.

9 ZÁVĚR

Komunikace předškolního pedagoga s rodičem dítěte v mateřské škole je základním stavebním kamenem pro vztah mezi oběma zúčastněnými. To, jakým způsobem je komunikace vedena, určuje, zda vytvořený vztah bude kladný, či záporný. Ve školní praxi by mělo být v zájmu každého pedagoga, vést komunikaci s rodičem dítěte pozitivně, volit vhodné komunikační strategie a snažit se různými způsoby získat si přízeň rodiče, aby vzájemný vztah byl založen na úctě, pochopení a především spolupráci. Spolupráce mezi školou a rodiči je rovněž formulována v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Stává se základním prostředníkem k tomu, aby si dítě vytvořilo k učiteli a předškolnímu zařízení kladný vztah a svého rodiče vnímalo jako součást celého výchovně vzdělávacího procesu.

K tomu, aby byl pedagog schopen využívat vhodné komunikační strategie v interakci s rodičem, může velmi dobře sloužit studium odborné literatury zabývající se problematikou mezilidské komunikace. Jakmile se ovšem pedagog dostane do školní praxe, teoretické znalosti se mohou stát nedostačujícími. Pedagog se v mateřské škole denně setkává s mnoha různými osobnostmi rodičů, se kterými projednává různé specifické oblasti výchovy a vzdělávání jejich dětí, přičemž mnohdy se může ocitnout v situaci, kdy je rodiči potřeba sdělit konkrétní problém. Je nutné přistupovat k rodičům, jako k individuálním osobnostem, které prožívají různé osobní problémy a stejně jako všichni lidé prochází různými životními i každodenními obtížemi a s nimi spojenými změnami nálad. Úkolem pedagoga je všechny aspekty rodičovy psychiky reflektovat a přiměřeně na ně reagovat.

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou komunikace mezi předškolním pedagogem a rodičem dítěte v mateřské škole. Na základě studia odborné literatury v teoretické části uvádím komunikační strategie, které je vhodné při komunikaci s rodičem využívat, aby se vzájemná komunikace stávala efektivní a úspěšnou. Teoretická část mé práce pracuje s rodičem jako s individuální osobností a nahlíží na něj z několika různých úhlů pohledu. Přináší konkrétní návrhy řešení různých problematických situací, do kterých se může pedagog ve školní praxi dostat. Poukazuje na důležitost spolupráce mezi mateřskou školou a rodiči, mapuje její vývoj od Sametové revoluce a přináší konkrétní možnosti jejího zkvalitnění, využitelných ve školní praxi.

Cílem mé bakalářské práce bylo zmapovat potřeby rodičů v oblasti sdělování informací prostřednictvím webových stránek a na základě vyhodnocení dotazníkového šetření vytvoření nových webových stránek pro mateřskou školu, ve které jsem zaměstnána. Webové stránky jsem vytvořila na počátku školního roku 2019/2020 a na základě vyhodnocení dotazníkového šetření byly do finální podoby, vycházející vstříc požadavkům rodičů, dotvořeny dne 2. 4. 2020 a jsou zveřejněny pod tímto odkazem: <https://mslukanadjihlavou.webnode.cz/>.

Při tvorbě webových stránek jsem se snažila maximálně vyhovět požadavkům, které byly rodiči v dotazníku sděleny. Na webových stránkách jsem na základě požadavků rodičů vytvořila několik nových stránek: „Akce v MŠ“; „Poprvé do školky“ a „Očima odborníků“. Na stránce „Akce MŠ“ jsem začala sdílet krátké zprávy o akcích (nejčastěji divadelních představeních), které se uskutečnily v mateřské škole. Zprávy rovněž doplňuji fotografiemi vystihující celé představení. Stránka „Poprvé do školky“ by měla sloužit především rodičům dětí, které teprve mateřskou školu začnou navštěvovat. Jsou zde zveřejněny informace o režimu dne a věcech, které si má dítě do mateřské školy přichystat. Vyskytují se zde fotografie interiéru a exteriéru mateřské školy, včetně hraček, na které se nově příchozí děti budou moci těšit. Objeví se zde rovněž informace týkající se zápisu do MŠ. Stránka „Očima odborníků“ je vytvořena tak, aby sloužila těm rodičům, kteří mají zájem rozvíjet své znalosti a vzdělávat se v oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Na stránce budou pravidelně zveřejňovány příspěvky odborníků z oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Na webových stránkách nově přibylo tzv. „kontaktní okénko“, ve kterém mohou rodiče zanechat svůj dotaz, či připomínky.

Věřím, že nové webové stránky se stanou přínosem pro rodiče dětí z MŠ Luka nad Jihlavou a že jim budou dobře sloužit, jakožto zprostředkovatel informací týkajících se výchovy a vzdělávání jejich dětí, či jako spolehlivý pomocník například při sestavování týdenních plánů pro rodinu.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- Beran, V., et al. (2009). *RAAdce učitele*. Praha: Josef Raabe.
- Čapek, R. (2013). *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada.
- Epstein, J. L. (1996). *Perspectives and previews on research and policy for school, family, and community partnerships*. In A. Booth & J. F. Dunn (Eds.), *Family–school links: How do they affect educational outcomes?* (p. 209–246). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates
- Fínová, J. (rok-n). Jak bylo ve školce? Aneb něco k dobru o efektivní komunikaci a spolupráci rodič – mateřská škola, učitelka! *Raabe*. Dostupné z <http://www.raabe.cz/blog/jak-bylo-ve-skolce-aneb-neco-k-dobru-o-efektivni-komunikaci-a-spolupraci-rodic-materska-skola-ucitelka/>
- Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido.
- Gebhartová, V., & Opravilová, E. (2011). *Rok v mateřské škole: učebnice pro pedagogické obory středních, vyšších a vysokých škol*. Praha: Portál.
- Gillernová, I., & Mertin, V. (2003). *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha: Portál.
- Kargerová, J. P., & Krejčová, V. (2003). *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro I. stupeň základní školy*. Praha: Portál.
- Kopřiva, P. (2008). *Respektovat a být respektován*. Kroměříž: Spirála.
- Koťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. Praha: Grada.
- Nelešovská, A. (2005). *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. Praha: Grada.
- Plaňava, I. (2005). *Průvodce mezilidskou komunikací: přístupy, dovednosti, poruchy*. Praha: Grada.
- Rabušicová, M., et al. (2011). *Škola a/versus rodina*. Brno: Masarykova univerzita.
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. (2018). Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze. Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/45304/>
- Střelec, S. (1998). *Kapitoly z teorie a metodiky výchovy*. Brno: Paido.

Svobodová, E. (2010). *Vzdělávání v mateřské škole: Školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál.

Svobodová, E., & Vítečková, M. (2017). *Osobnost předškolního pedagoga: sebereflexe, sociální kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál.

Štěch, S. (1990). Učitelé a rodiče – hledání dialogu. *Výchova a vzdělání*, 1(4), 84-89.

Vybíral, Z. (2000). *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. (2004). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha číslo 1: Dotazník pro rodiče z MŠ Luka nad Jihlavou

Příloha číslo 2: Souhlas se zveřejněním informací týkajících se ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou

Příloha číslo 1: Dotazník pro rodiče

Vážení rodiče,
většina z Vás se se mnou pravidelně setkává v naší mateřské škole. Dovolte mi ovšem, abych se Vám blíže představila. Jmenuji se **Eva Uhlířová**, je mi 21 let a třetím rokem jsem zaměstnaná jako předškolní pedagog ve třídě *Rybičky v MŠ Luka nad Jihlavou*. Zároveň jsem studentkou 3. ročníku kombinovaného studia oboru „Učitelství pro mateřské školy“ na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Jednou z mých pracovních povinností je aktualizace webových stránek naší MŠ. Abych vyhověla potřebám rodičů, rozhodla jsem se vytvořit **nové webové stránky**, které by byly vytvořeny funkčně, přehledně, esteticky a vycházely co nejvíce vstříc Vašim požadavkům. Vytvoření těchto webových stránek jsem si rovněž stanovila jako cíl pro svou bakalářskou práci zaměřenou na téma „**Webové stránky mateřské školy jako prostředek komunikace s rodiči**“.

Do rukou se Vám dostává dotazník, který jsem vytvořila jako nástroj výzkumu, který bych ráda použila jak pro svou bakalářskou práci, tak i pro tvorbu webových stránek. Mým cílem je prostřednictvím tohoto dotazníku zmapovat Vaše potřeby v oblasti komunikace s mateřskou školou tak, **aby Vám nové webové stránky byly vytvořeny přesně na míru a co nejvíce odpovídaly potřebám Vás, rodičům dětí z MŠ**.

- 1) Jak často navštěvujete webové stránky MŠ?
 - a) každý den
 - b) každý týden
 - c) méně než čtyřikrát měsíčně
 - d) téměř nenavštěvuji

 - 2) Pokud navštívíte webové stránky, co je účelem Vašeho hledání?
 - a) aktuální informace
 - b) kontakty do tříd/do školní jídelny
 - c) dokumenty ke stažení
 - d) odkaz na fotogalerii MŠ

 - 3) Jaké informace Vám na stávajících webových stránkách chybí?
-

4) Jakou formu komunikace upřednostňujete? Seřadte následující formy komunikace podle Vašich preferencí (1 = nejvíce upřednostňuji, 6 = nejméně upřednostňuji).

osobní, telefonickou, webovou, e-mailovou, facebookovou, jinou-jakou?

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)

5) Pokládáte za důležité, aby webové stránky naší MŠ obsahovaly tyto věci?

(Zakroužkujte Vaši odpověď.)

Krátké zprávy o akcích, které byly v MŠ uskutečněny.	ANO - NE
Fotky interiéru a exteriéru mateřské školy.	ANO - NE
Informační video o mateřské škole.	ANO – NE
Novinky ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.	ANO - NE
Možnost zasílání připomínek a dotazů prostřednictvím webových stránek.	ANO - NE
Přednášky zajímavých osobností z oblasti výchovy a vzdělávání.	ANO - NE
Kontakty na důležitá zařízení – speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, logopedy.	ANO - NE
Upozornění vyvěšovaná na dveřích třídy.	ANO – NE
Upozornění před každou nadcházející akcí MŠ.	ANO – NE

6) Seřadte těchto 5 vlastností webových stránek dle Vašeho názoru od nejdůležitějšího po nejméně důležité. (1 = nejdůležitější, 5 = nejméně důležité)

přehlednost, estetický vzhled, celistvost vložených informací, doplnění obrázky, úplnost nahraných dokumentů

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

7) Nehodící se tvrzení dle Vašeho názoru škrtněte:

- Přeji si, aby příspěvky v sekci „aktuality“ byly průběžně promazávány.
- Přeji si, aby v sekci „aktuality“ zůstávaly i starší informace.

8) Domníváte se, že vzhled webových stránek do jisté míry určuje atraktivitu vzdělávacího zařízení?

- a) Ano, vzhled webových stránek reprezentuje vzdělávací zařízení.
- b) Ne, vzhled webových stránek v atraktivitě vzdělávacího zařízení nehraje roli.
- c) Jiná odpověď:

9) Co dalšího byste na webových stránkách mateřské školy potřebovali?

10) Co si zásadně **nepřejete**, aby se vyskytovalo na webových stránkách naší MŠ?

11) Domníváte se, že by nově fungující webové stránky (odpovídající Vaším požadavkům) ve Vašem případě způsobily častější návštěvy tohoto webu?

- a) Ano, web bych navštěvoval(a) častěji.
- b) Ne, nepreferuji získávání informací prostřednictvím webových stránek.

c) Jiná odpověď:

12) Prostor pro Vaše připomínky a nápady (dobrovolné):

Nově vytvořené webové stránky naleznete na tomto odkazu:
<https://mslukanadjihlavou.webnode.cz/>

Na základě vyplnění tohoto dotazníku budou dotvářeny a upravovány do cílové podoby, která by co nejvíce vycházela vstříc Vaším požadavkům.

Děkuji Vám za Váš čas a za ochotu při vyplňování mého dotazníku. Věřím, že s Vaší pomocí se mi podaří vytvořit webové stránky, které by co nejvíce naplňovaly Vaše představy, staly se pro Vás prostředníkem k lepší komunikaci s mateřskou školou a ulehčovaly Vám přístup ke všem informacím týkajících se předškolního vzdělávání Vašich dětí.

Eva Uhlířová

Příloha číslo 2: Souhlas se zveřejněním informací týkajících se ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou

Svým podpisem a razítkem výchovně vzdělávací instituce potvrzuji svůj souhlas se zveřejněním informací týkajících se ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou a se zveřejněním webových stránek MŠ Luka nad Jihlavou v rámci bakalářské práce studentky Jihočeské univerzity, Evy Uhlířové.

.....

zástupkyně ředitele pro MŠ

V Lukách nad Jihlavou, 10. 3. 2020